

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCCXLVII. ad annum MDXXVII.

Parisiis, 1644

Sessio VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15644

ANNO
CHRISTI
1513.

vindica captiuos, manumitte concatenatos. Ecce te in-
 uitat rex Propheta: *Dirumpamus*, ait, *vincula eorum*, & *Psalm. 2.*
proiiciamus a nobis iugum ipsorum. Deduc eos ad tuum & Do-
 mini iugum suaue, quia cadent. *Cadent enim a latere tuo Psalm. 90.*
mille, & *decem millia a dextris tuis*. Et vnum interea excogi-
 ta pontificum felicissime. Si nunc atrocissimæ Turcarum
 fiti minime obsimus, quo in statu nos, quo in ambiguo
 posteros nostros, ad has Europæ rimas compressos, su-
 mus relicturi? Et si nihil impossibile erit nobis, contra pa-
 trimonium Christi occupantes, contra fidei nostræ ho-
 stes, contra inimicos crucis arma sumamus. Ad quod e-
 tiam electionis vas nos hortatur, dicens: *Persequimini ini-* *Philip. 3.*
micos crucis, quorum finis interitus est. Si ergo interitus, audea-
 mus certa Pauli sponsione securi. Tuque beatissime pon-
 tifex, quem item sacrosancta hæc Synodus appellat, ob-
 testatur, & in Prophetæ verbis proclamat: *Tu es qui re-* *Psalm. 15.*
stitues hereditatem meam mihi: cuius ductu & auspicio Chri-
 stiana religio reuiuiscit, nitere, vt te duce, qui bonitate
 insignis, sapientia præcipuus, prouidentia circumspæctus,
 præpotens armis, auctoritate grauis, consilio & rerum ex-
 perientia pollens, Christianæ reipublicæ primus & caput
 es, sit vna fides, vnum baptisma: denique, vt es vnus pa-
 stor, sit vnum ouile: vt hac orbis machina sub illius qui
 pastor bonus est, bacillo, fide & ditione introducta, quam
 ipse mercedem copiosam in cælis pro fidei nostræ retri-
 butione sponndit, eam ipsi operibus assequamur. Dixi.

SESSIO VIII.

IN nomine Domini. Amen. Anno a natiuitate Domini
 millesimo quingentesimo decimotertio, indictione
 prima, die vero Lunæ decimanona mensis Decembris,
 celebrata fuit octaua sessio Concilii generalis in sacro-
 sancta basilica Lateranensi, præsentem & præsidente san-
 ctissimo domino nostro Leone papa decimo. Et fuerunt
 præsentem infra scripti reuerendissimi domini cardinales,
 patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, abbates, generales
 ordinum, oratores principum & illustrissimi domini, ac
 in sacra pagina & vtraque censura doctores celeberrimi,
 videlicet:

Concil. Tom. 34.

R r

Episcopi cardinales.

Reuerendissimus dominus Raphael Ostiensis.
 Reuerendissimus dominus Bernardinus Sabinensis.
 Reuerendissimus dominus Dominicus Portuensis.
 Reuerendissimus dominus Franciscus Tiburtinensis.
 Reuerendissimus dominus Marcus Prænestinus.

Presbyteri cardinales.

Reuerendissimus dominus Franciscus tituli sanctorum Ioannis & Pauli, Surrentinus.
 Reuerendissimus dominus Hadrianus tituli sancti Chrylogoni.
 Reuerendissimus dominus Nicolaus tituli sanctæ Priscæ, de Flisco.
 Reuerendissimus dominus Leonardus tituli sanctæ Susannæ, Agennensis.
 Reuerendissimus dominus Carolus tituli sanctæ Cæciliæ.
 Reuerendissimus dominus Christophorus sanctæ Praxedis.
 Reuerendissimus dominus Antonius tituli S. Vitalis, Sipontinus.
 Reuerendissimus dominus Petrus tituli sancti Eusebii, Anconitanus.
 Reuerendissimus dominus Bandinellus tituli S. Sabinæ, de Saulis.
 Reuerendissimus dominus Laurentius tituli sanctorum quatuor Coronatorum.

Diaconi cardinales.

Reuerendissimus dominus Federicus de sancto Seuerino, sancti Angeli.
 Reuerendissimus dominus Alexander sancti Eustachii, Farnesius.
 Reuerendissimus dominus Ludouicus sanctæ Mariæ in Cosmedin, de Aragonia.
 Reuerendissimus dominus Marcus sanctæ Mariæ in porticu, de Corneliis.
 Reuerendissimus dominus Alphonfus sancti Theodori.
 Reuerendissimus dominus Matthæus sancti Angeli Gurcensis.
 Reuerendissimus dominus Iulius sanctæ Mariæ * de Nauicula.
 Reuerendissimus dominus Innocentius sanctorum Cosmæ & Damiani.

Patriarcha & assistentes papa, & oratores.

Reuerendus pater dominus Bernardus Taruisinus episcopus & gubernator Vrbs.
 Reuerendus pater dominus Claudius Massiliensis episcopus Christianissimi Francorum regis orator.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Gneznensis archiepiscopus, orator regis Poloniæ.
 Reuerendus pater dominus Bertrandus episcopus Adriensis & orator ducis Ferrariæ.
 Reuerendus pater dominus Dominicus episcopus Aquensis, marchionis Montisferrati orator.

ANNO
CHRISTO
1511.* in Do
mnica.

ANNO
CHRISTI
1512.

Reuerendus pater dominus Caesar Alexandrinus.
 Reuerendus pater dominus Alphonsus Antiochenus.
 Reuerendus pater dominus Robertus archiepiscopus Reginus.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Vincentius Senensis.
 Reuerendus pater dominus Gabriel Dyrrachienfis.
 Reuerendus pater dominus Franciscus Confanensis.
 Reuerendus pater dominus Pompeius Reatinus.
 Reuerendus pater dominus Andreas Miletensis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Franciscus Taurinensis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Baptista Cauallicensis.
 Reuerendus pater dominus Iulianus Vulterranus.
 Reuerendus pater dominus Dominicus Lucerinus.

Archiepiscopi.

Reuerendus pater dominus Iulius Corinthienfis.
 Reuerendus pater dominus Aldronandinus Nicosiensis.
 Reuerendus pater dominus Bernardus Spalatenfis.
 Reuerendus pater dominus Vincentius Neapolitanus.
 Reuerendus pater dominus Ieremias Tranensis.
 Reuerendus pater dominus Franciscus Iadrenfis.
 Reuerendus pater dominus Orlandus Atinienfis.
 Reuerendus pater dominus Andreas Monembasiensis.
 Reuerendus pater dominus Petrus Arborensis.
 Reuerendus pater dominus Georgius Nazarenus.
 Reuerendus pater dominus Stephanus Gabriel Barenfis.

Episcopi.

Reuerendus pater dominus Dionysius Tolonenfis.
 Reuerendus pater dominus Franciscus Nannerensis.
 Reuerendus pater dominus Lactantius Suanensis.
 Reuerendus pater dominus Iacobus Fauentinus.
 Reuerendus pater dominus Marinus Cenetenfis.
 Reuerendus pater dominus Octavianus Viterbienfis.
 Reuerendus pater dominus Iacobus Potentinus.
 Reuerendus pater dominus Franciscus Vicentinus.
 Reuerendus pater dominus Andreas Ansarenfis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Aquilanus.
 Reuerendus pater dominus Bartholomæus Iustinopolitanus.
 Reuerendus pater dominus Albertus Valuenfis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Sibinicensis.
 Reuerendus pater dominus Iannotius Troianus.
 Reuerendus pater dominus Petrus Narniensis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Sarasinatenfis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Tudenfis.
 Reuerendus pater dominus Martinus Zarnensis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Antonius Calcenensis.
 Reuerendus pater dominus Hugo *Rhegiensis.

* Paten-
tinenfis.

Concil. Tom. 34.

R r ij

Reuerendus pater dominus Aloysius Iporiensis.
 Reuerendus pater dominus Marinus *Minerniensis.
 Reuerendus pater dominus Matthæus Umbriaticensis.
 Reuerendus pater dominus Nicolaus Bergomensis.
 Reuerendus pater dominus Robertus Ciuitatenfis.
 Reuerendus pater dominus Iacobus Marficanus.
 Reuerendus pater dominus Christophorus Cæfenatenfis.
 Reuerendus pater dominus Theseus Recanatenfis.
 Reuerendus pater dominus Corradus Astunensis.
 Reuerendus pater dominus Hieronymus Ilcinenfis.
 Reuerendus pater dominus Michael Archenfis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Elnensis.
 Reuerendus pater dominus Lambertus Venusinus.
 Reuerendus pater dominus Antonius Vrbinatenfis.
 Reuerendus pater dominus Andreas Laufanensis.
 Reuerendus pater dominus Sixtus Salutarum.
 Reuerendus pater dominus Marcus Senogallienfis.
 Reuerendus pater dominus Vincentius Signinus.
 Reuerendus pater dominus Tranquillus Ferentinus.
 Reuerendus pater dominus Baptista Vincienfis.
 Reuerendus pater dominus Petrus Paulus Æsinus.
 Reuerendus pater dominus Nicolaus Corfulensis.
 Reuerendus pater dominus Hugolinus Licienfis.
 Reuerendus pater dominus Hercules Vrbeuetanus.
 Reuerendus pater dominus Franciscus Bisignianensis.
 Reuerendus pater dominus Galefius Bellunenfis.
 Reuerendus pater dominus Zacharias Terracinenfis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Antonius Anglonensis.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Baptista Marianensis.
 Reuerendus pater dominus Alexander Alexandrinus.
 Reuerendus pater dominus Gabriel Caluenfis.
 Reuerendus pater dominus Vincentius Squilacensis.
 Reuerendus pater dominus Iacobus Aquinatenfis.
 Reuerendus pater dominus Alexius Melfitanus.
 Reuerendus pater dominus Iosue Esculanus.
 Reuerendus pater dominus Ioannes Dominicus Terdonensis.
 Reuerendus pater dominus Petrus Castelli maris.
 Reuerendus pater dominus Marius Vrgentinus.
 Reuerendus pater dominus Benedictus Chienfis.
 Reuerendus pater dominus Vincentius Caiacensis.
 Reuerendus pater dominus Andreas Literensis.
 Reuerendus pater dominus Latinus Vestanus.
 Reuerendus pater dominus Iulianus Agrigentinus.
 Reuerendus pater dominus Ludouicus Tricaricensis.
 Reuerendus pater dominus Hieronymus Afculanus.

ANNO
 CBRIT
 159
 * Me
 ranti

ANNO
CHRISTI
1551

Abbates.

Reuerendus pater dominus Blasius generalis Vallis vmbrosæ.
Reuerendus pater dominus Petrus Camaldulensis.
Reuerendus pater dominus Zacharias Sebastensis.
Reuerendus pater dominus Ioannes sancti Sebastiani extra Urbem.
Reuerendus pater dominus Nicolaus sancti Gregorii de Vrbe.

Generales ordinum.

Reuerendus pater dominus Hilarius præceptor sancti Spiritus.
Reuerendus pater dominus Thomas generalis sancti Dominici.
Reuerendus pater dominus Bernardinus sancti Francisci.
Reuerendus pater dominus Ægidius , eremitarum sancti Augustini.
Reuerendus pater dominus Angelus sanctæ Mariæ Seruorum.

Oratores & illustres domini.

Illustris dominus Maria Sfortia , & illustris dominus Albertus Pius de Carpi , & Antonius Iuba , serenissimi Maximiliani electi imperatoris oratores.
Magnificus dominus Ludouicus de Solier Christianissimi regis Franciæ orator.
Magnificus dominus Hieronymus de Vich Catholici regis Ferdinandi Aragonum orator.
Magnificus dominus Totus Lupus de Lapide eques , & Benso de Aluensch. & Ioannes Benceluil , oratores illustris domini Ioa- chim marchionis Brandeburgensis electoris imperii.
Magnificus dominus Petrus Landus orator illustrissimi domini Venetorum.
Reuerendus pater dominus Marinus Caracciolus , protonotarius apostolicus , orator illustrissimi domini Maximiliani Sfortiæ ducis Mediolanensis.
Oratores domini Florentinorum.
Magnifici domini Galeottus de Carreto , & Franciscus Pugilla , oratores illustris domini marchionis Montis ferrati.
Dominus Franciscus de Guidono , orator magistri Rhodi.
Illustris dominus Galeatius Sfortia.
Illustris dominus Ioannes Ludouicus marchio Pallauicinus , ac quamplures illustres domini , & magistri sacrarum literarum , & in vtroque iure doctores celeberrimi.

Fuit celebrata Missa submissa voce per reuerendum patrem dominum Gabrielem archiepiscopum Dyrrachensem , & habita oratio per dominum Ioannem Baptistam de * Gargis militem ordinis sancti Ioannis Hierosolymitani , quæ in fine præsentis sessionis ponetur. Et canta-

tis deuotis orationibus ac hymno consueto, Veni creator Spiritus; & litanis, ac præstita obedientia, & aliis ceremoniis seruari solitis seruatis, reuerendissimus in Christo pater dominus Marcus cardinalis de Corneliis cantauit euangelium secundum Matthæum, quod incipit: *Simile factum est regnum cælorum homini patrifamilias, qui exiit seminare*, &c. Et deinde reuerendus pater dominus Claudius episcopus Massiliensis, & magnificus dominus Ludouicus de Solier, oratores Christianissimi Francorum regis, dederunt mandatum ipsius Christianissimi regis, & iuxta illius tenorem adhæserunt nomine præfati regis sacro Lateranensi Concilio, & reuocauerunt Conciliabulum Pisanum, ac petierunt prorogari terminum ad allegandum de iuribus super pragmatica sanctione. Quo facto, reuerendus pater dominus Thomas Phædra de mandato sanctissimi domini nostri ascendit ambonem, & legit prædictum mandatum, cuius tenor talis est.

MANDATVM REGIS FRANCORVM.

Ludouicus Dei gratia Francorum rex, dux Mediolani, & dominus Genuæ, vniuersis præsentibus inspecturis.

Fieri volumus manifestum, quod cum carissimus consanguineus noster Fridericus tituli sancti Angeli, sanctæ Romanæ ecclesiæ diaconus cardinalis de sancto Seuerino vulgariter nuncupatus, & dilecti ac fideles consilarii nostri, magistri, Claudius de Seyfello electus Massiliensis, & Ludouicus Forbin dominus de Soleriis, apud sanctissimum dominum nostrum papam Leonem decimum impræsentiarum oratores, tamquam procuratores nostri & procuratorio nomine certas promissiones, obligationes & submissiones fecerint præfato sanctissimo domino nostro per instrumentum publicum, manu venerabilis viri Petri Bembi præfati sanctissimi domini nostri papæ secretarii & notarii apostolici receptum, cuius tenor sequitur & est talis.

In nomine Domini. Amen.

Vniuersis præsentibus inspecturis fiat manifestum, quod superioribus annis bonæ memoriæ Iulio secundo pontifice maximo in humanis agente, subdolæ falsæque sugge-

Anno
 Charit
 159.

ANNO
CHRISTI
1533.

stiones inimicorum atque æmulorum serenissimi & Christianissimi Ludouici Francorum regis apud eundem Iulium vsque adeo inualuissent, quod illum aduersus dictum regem obsequentissimum filium, & ecclesiæ primogenitum ex patre, apertum acerrimumque hostem effecissent. Et licet idem rex, quantum fieri potuit, patienti animo dicti pontificis impetum atque iracundiam tolerare statuisset, sperans aliquando fore, vt suæ sanctitati reconciliaretur, nihilo minus tamen præter opinionem dicti regis euenerit, quod multi ecclesiastici, etiam sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, aliique doctissimi & præstantissimi viri, in ciuitate Pisana sub nomine Concilii generalis conuenerint, asserentes firmiter, & pluribus coloratisque rationibus persuadentes, se dicti Concilii congregandi multis de causis legitimam potestatem habere, accedente etiam ad hoc consensu & auctoritate serenissimi Romanorum imperatoris electi, prætensum Concilium Pisanum indixerint, dictusque rex ex consilio plurimorum prælatorum & aliorum doctissimorum virorum ecclesiæ & nationis Gallicanæ dicto prætenso Concilio Pisano adhæserit, prælatosque qui illud legitime congregatum esse arbitrabantur, ad prætensum Concilium præfatum ire permiserit, illudque in terris, regno & dominiis ac ditionibus suis continuare passus fuerit, & illius decretis & prouisionibus paruierit, & in regno & dominiis suis prædictis pareri fecerit, non quidem vt sanctæ sedi apostolicæ aut sanctæ Romanæ ecclesiæ (quod absit) maculam aliquam aut scissuram schismaque inferret, sed prædictis consiliis, suasionibus, adhortationibusque inductus, præsertim quia causæ propriæ, per quas ad id faciendum motus fuit, personam eiusdem Iulii pontificis a quo, vt præfertur, prouocatus fuerat, præcipue concernebant. Cumque postmodum præfato Iulio pontifice vita functo, & sanctissimo domino nostro Leone decimo in eius locum ad summi apostolatus apicem atque vniuersalis ecclesiæ regimen assumpto, intellexerit præfatus rex sanctitatem suam insequendo in hac parte gesta præfati Iulii, dictum prætensum Concilium Pisanum, tamquam minus legitimum, & a non habentibus potestatem indictum, nec non omnia in eo gesta damnasse & improbasse, & dictum Concilium Lateranense tamquam rite

& legitime indictum, eiusque omnia gesta & decreta approbasse, fueritque postmodum per suam sanctitatem, tam per literas in forma Breuis, quam alias diuersimode paterne admonitus, vt a dicto prætenso Concilio, tamquam minus rite & a non habentibus potestatem indicto, recederet, & dicto Lateranensi tamquam vero, indubitato, vnicò & œcumenico Concilio adhæreret, ipseque rex solo religionis zelo atque instinctu adductus, sperans desideratam vniuersalem Christi fidelium pacem auspiciis præfati sanctissimi domini nostri Leonis papæ decimi præsto ad futurâ, ac propediem, fauente Domino, vnanimi Christianorum principum & populorum consensu, arma in orthodoxæ fidei communesque hostes conuertenda esse: considerans insuper, quanti sit in his & ceteris rebus omnibus summi pontificis auctoritas, quam præsertim vitæ munditiæ atque innocentia comitatur, quæ sunt in præfato sanctissimo domino nostro perspicua, paternis suæ sanctitatis monitis & suasionibus abunde permotus, quippe qui illius auctoritati & sententiæ potius quam alterius cuiusque mortalium, sanctius & seuerius semper stare iudicauit, præsertim vbi scandalum ecclesiæ imminet & scissura, pro singulari quam erga præfatum sanctissimum dominum nostrum & sanctam sedem apostolicam gerit deuotionem, vestigia Christianissimorum Franciæ regum prædecessorum suorum non solum imitari, verum etiam, si fieri potest, anteire cupiens, animaduertens præsertim quod per mortem præfati Iulii, omnis odii & suspitionis materia est extincta, & quod nonnulli ex prænominatis cardinalibus, nec non imperator electus, qui dictum prætensum Concilium Pisanum indixerant, iam illi renuntiarunt, & dicto Lateranensi adhærerunt. Hinc est, quod in præsentia præfati sanctissimi domini nostri Leonis papæ decimi, coram nobis notariis & testibus infra scriptis personaliter constituti reuerendissimus in Christo dominus Fridericus sancti Theodori diaconus cardinalis de sancto Seuerino vulgariter nuncupatus, nec non reuerendus in Christo pater dominus Claudius de Seyfello electus Massiliensis, ac magnificus & generosus dominus Ludouicus Forbin dominus de Soleriis, præfati Christianissimi Ludouici Francorum regis procuratores ad omnia & singula infra scripta peragenda specialiter deputati, constanti-

ANNO
CHRISTI
1515.

stantibus literis patentibus dicti Christianissimi regis sua manu subscriptis, & sigillo suo sigillatis eiusdem regis nomine & mandato, cum ea qua decuit reuerentia atque humilitate a dicto prætenso Pisano Concilio penitus discesserunt, illique plenarie renuntiauerunt, ac pure, libere & simpliciter sacrosancto Lateranensi Concilio prædicto, tamquam vero, vnico & legitimo, adhæserunt. Et insuper procuratorio nomine quo supra promiserunt, quod præfatus rex Christianissimus nullum deinceps fauorem, nullamque assistentiam dicto prætenso Concilio Pisano quoquo pacto præstabit, quinimo quoscumque in ciuitate Lugduni, aut alibi in regno, terris & dominiis suis, sub nomine dicti prætensi Concilii Pisani persistentes, infra vnum mensem proxime futurum abire faciet; & pertinaciter resistentes, cuiuscumque status, gradus, dignitatis aut conditionis fuerint, ecclesiastici, vel secularis, de facto eiiciet & expellet, ac pro schismaticis habebit, & contra eos velut tales, ad omne mandatum præfati sanctissimi domini nostri etiam manu armata, si opus fuerit, procedet. Et vltius promiserunt præfati procuratores nomine quo supra, prænominatum Christianissimum regem facturum & curaturum cum effectu, quod sex prælati & quatuor doctores seu graduati ex honoratioribus, ex numero eorum qui prædicto prætenso Concilio Pisano interuenerunt, destinabuntur ad eundem sanctissimum dominum nostrum papam nomine dicti prætensi Concilii Pisani, & cum legitimo mandato per illud pro tempore repræsentantes, tam eorum quam aliorum omnium qui dicto Concilio adhæserunt, nomine facto. Qui prælati & doctores seu graduati infra Kalendas Ianuarii proxime futuri coram sua sanctitate personaliter comparebunt, dictoque Concilio Pisano pure & simpliciter renuntiabunt, illudque abiurabunt, & veniam atque absolutionem a sua sanctitate humiliter in forma conuenienti, & suæ sanctitati accepta, postulabunt, & vltius dicto Concilio Lateranensi tamquam vero, vnico indubitatoque, tam suo quam aliorum adhærentium prædictorum nomine, adhærebunt, & se incorporabunt: quodque si præmissa facta non fuerint, præfatus rex nulli eorum qui dicto prætenso Concilio Pisano interfuerunt, aut fauerunt, opem, auxilium aut fauorem dabit aduersus sanctæ

sedis apostolicæ auctoritatem, quinimo præfati sanctissimi domini nostri sententias, decreta & censuras contra eos exequi faciet suo posse, etiam manu forti & armata, si opus sit, absque vlla simulatione vel fraude. Et vltèrius promiserunt præfati procuratores, quo supra nomine, quod quamprimum commode fieri poterit, venient aliqui prælati & insignes viri nomine totius ecclesiæ Gallicanæ cum sufficienti mandato, qui dicto Concilio Lateranensi adhærebunt & assistent, quemadmodum ceteræ nationes. Quæ omnia & singula prænominati procuratores promiserunt ratificari facere per præfatum Christianissimum regem in bona & sufficienti forma, cum præinsertione præsentis instrumenti, de verbo ad verbum, intra quadraginta dies proxime futuros, sub obligationibus & submissionibus in forma.

Ego Fridericus diaconus cardinalis sancti Angeli de sancto Seuerino, ita promitto.

Ego Claudius electus Massiliensis manu propria ita promitto.

Ego Ludouicus de * Soleris manu propria ita promitto.

Ego Petrus Bembus clericus Venetiarum, sanctissimi domini nostri papæ secretarius ac publicus apostolica auctoritate notarius, quoniam præmissis omnibus & singulis, dum sic, vt prædictum est, in antecubiculo sanctissimi domini nostri papæ, atque in eius præsentia, reuerendissimorumque dominorū Antonii tituli sancti Vitalis presbyteri cardinalis Papiensis, & Petri tituli sancti Eusebii presbyteri cardinalis Anconitani, & Laurentii sanctorum quatuor presbyteri cardinalis de Pucciis, ac Iulii sanctæ Mariæ in Domnica diaconi cardinalis de Medicis, tractarentur & fierent, præsentibus etiam testibus ad id vocatis, Philippo Aldimario, Latino de Benassais, ac Ioanne Lazaro Pulica, & requisitis, rogatus interfui, eaque ita fieri vidi & audiui, & hoc ipsum publicum instrumentum, aliis impeditus negotiis, alterius manu scriptum confeci, & in hanc publicam formam redegi, signumque meum atque nomen in prædictorum fidem apposui.

Anno Domini 1513. indictione prima, die sexta mensis Octobris, pontificatus eiusdem sanctissimi domini nostri anno 1. signatum. Idem B. Hinc est, quod nos de dictis promissionibus, obligationibus & submissionibus, toto-

ANNO
CHRISTI
1513.

* Soler

ANNO
CHRISTI
1515.

que tenore dicti instrumenti præsentibus inserti, ad totum informati, ex certa nostra scientia & regia auctoritate omnia & singula in dicto instrumento contenta harum tenore laudamus, ratificamus & approbamus, illaque obferuare & attendere, in nulloque contrauenire vel facere aliqua ratione vel causa promittimus bona fide nostra, & in verbo regis, ac sub expressa obligatione omnium bonorum nostrorum præsentium & futurorum. In quorum fidem præsentibus manu nostra subscriptas iussimus sigilli nostri munimine roborari.

Datum Corbeia die vigesima sexta mensis Octobris, anno Domini millesimo quingentesimo decimotertio, & regni nostri decimosexto.

*Ludouicus Dei gratia Francorum rex, dux Mediolani,
dominus Genue, vniuersis præsentibus literas
inspecturis salutem.*

Notum facimus, quod nos confidentes de prudentia, dexteritate, diligentia & fide carissimi & amantissimi consanguinei Friderici cardinalis de sancto Seuerino, protectoris negotiorum nostrorum in Romana curia, & dilectorum ac fidelium consiliariorum nostrorum Claudii episcopi Massiliensis, & domini Ludouici de Soleriis, oratorum per nos destinatorum ad sanctissimum papam, eosdem & quemlibet eorum ex nostra certa scientia & auctoritate regia fecimus & constituimus, ac per præsentibus facimus & constituimus nostros veros & indubitatos procuratores generales & speciales; ita tamen quod specialitas generalitati non deroget, nec contra; ad petendum nomine nostro & ecclesie Gallicane, pro qua, quo ad hoc, promittimus, a sanctissimo domino nostro papa & a sacro Concilio Lateranensi in sessione qua proxime celebrabitur, aut alias, prout eis videbitur, terminum & dilationem competentem pro dicta ecclesia Gallicana, ut interea possint congregari, deputari & mitti aliqui prælati, & alie notabiles personæ, ad se præsentandum in dicto sacro Lateranensi Concilio, & ibidem super facto pragmatica sanctionis respondendum, considerato quod antea & in præsentibus propter bella & dissensiones quæ sunt in Italia, non fuit, neque tutum est iisdem prælatibus & aliis personis dictæ

Concil. Tom. 34.

Sf ij

ecclesiæ Gallicanæ Romam posse accedere, & quod dicta ecclesia Gallicana cum in præsentia congregata non sit, ad se congregandum propter regni magnitudinem, distantiam diœcesum & habitationum dictorum prælatorum, nec non propter bella quæ in limitibus regni nostri geruntur, indiget temporis spatio conuenienti. Et insuper ad requirendum a præfato sanctissimo domino nostro papa, & a sacro Concilio Lateranensi prædicto, tam nostro quam dictæ ecclesiæ Gallicanæ nomine, pro qua promittimus, vt præfertur, ne villo modo velint procedere in facto prædictæ pragmaticæ sanctionis, dicta ecclesia Gallicana & nostris procuratoribus & deputatis non auditis, & adpetendum & requirendum de præmissis instrumentum publicum loco & tempore profuturum & valiturum prout iuris fuerit. In quorum fidem præsentis literas manu nostra scripsimus, & sigilli nostri iussimus munimine roborari.

Datum Corbeix die vigesima sexta Octobris, anno salutis millesimo quingentesimo decimotertio, & regni nostri sextodecimo.

Louys.

Per regem Robertet.

Quo finito, reuerendus pater dominus Marinus Caracciolus protonotarius apostolicus, orator illustrissimi domini ducis Mediolanensis, supplicauit sanctissimo domino nostro, ne permetteret quod Christianissimus rex Francia nominaret se ducem Mediolani in mandato, attento quod ipse vsurpauerat ducatum Mediolanensem, & dictus dux auxilio sanctæ sedis recuperauerat: alias protestabatur, &c. Ex aduerso reuerendus pater dominus Claudius episcopus Massiliensis dixit illa alio loco & tempore determinari debere. Et tandem dominus noster respondit, quod omnia dicta transirent sine præiudicio. Deinde suprædicti oratores illustris marchionis Brandeburgensis electoris imperii dederunt mandatum, & id reuerendus pater dominus Thomas Phædra legit in ambone, cuius tenor talis est.

ANNO
CHRISTIANI
1576

M A N D A T V M M A R C H I O N I S
Brandenburgensis.

Dei gratia Ioachim marchio Brandenburgensis, sacri Romani imperii archicamerarius, princepsque elector, Stetiniae, Pomeraniae, Cassuborum & Sclauorum dux, burgravius Nurembergensis ac Russiae princeps, vniuersis praesentes literas inspecturis, amicabile obsequium, salutem, fauorem, & complacendi animum affectuosum.

Ad hoc nos omnipotens Deus in membrum & vnum de catholicae ecclesiae columnis, meritis licet insufficientibus, constituit, vt eius mandatis ad extremum parere etiam dinoscamus atque cupiamus. Cum igitur felicitis recordationis Iulius papa secundus, cuius, & non minus sanctissimi in Christo patris & domini nostri domini Leonis moderni pontificis, laudes tacere nequiuimus, sacrum Lateranense Concilium, ad ecclesiae sanctae Dei, ad Christianae reipublicae augmentum, extinctionem haeresis, reformationem morum, ac communem Christicoliarum pacem tractandam indixerit: verum quia pluribus innumerisque negotiis praepediti, ac varia propter itineris discrimina, huiusmodi Concilio personaliter ad praesens interesse minime valemus, propterea praesentibus consiliariis & oratoribus nostris fidelibus nobis dilectis, venerabilibus ac magnificis dominis Enttelvuolffo de lapide equiti aurato, capitaneoque nostro, Buffoni de Aluestent iuris doctore, ac ecclesiae Magdeburgensis canonico, Ioanni Blanctenfeldo doctore, Teutonicorumque ordinis Prussiae in Romana curia procuratori generali, coniunctim & diuisim, melioribus quibus possumus & debemus modis in mandatis tradidimus atque commisimus, eos etiam constituimus, illisque vt nostris oratoribus impraesentiarum committimus atque mandamus, quatenus praesenti Lateranensi Concilio, sancte & rite indicto ac conuocato, nostro nomine, quantum per eos fieri poterit, interesse, in illoque comparando actus & processus concelebrare, causas tractare, omniaque alia agere ac determinare, quaecumque celebrationi Lateranensis Concilii interueniunt, proponanturque: nec non quae necessaria & opportuna vniuersali reformationi, fideique augmento videantur, & si speciale

mandatum exegerint, & maiora essent expressis, nosque ipsi, si praesentes essemus, validiori modo facere possemus, cum omnibus clausulis, iuramentis & obligationibus necessariis, & quibus efficacius fieri potest, valeant. Promittentes ratum, gratum & validum omni in loco & tempore perpetuo habere, quidquid in praedictis & circa praedicta, & quodlibet eorum, per praesentes nominatosque nostros consiliarios & oratores actum conclusumque fuerit. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium praemissorum praesentes nostras literas ac constitutionis mandatum sigilli nostri appensione duximus roborandum, sub anno a natiuitate Domini millesimo quingentesimo decimotertio, penultima die mensis Septembris.

Quo perlecto, magnifici domini oratores marchionis Montisferrati superius nominati dederunt mandatum, quod etiam fuit lectum per eundem dominum Thomam Phædrum in ambone, cuius tenor talis est.

MANDATVM MARCHIONIS
Montisferrati.

Guillelmus marchio Montisferrati, sacri Romani imperii princeps, vicariusque perpetuus.

Cum pro maiorum nostrorum & cuiuslibet Christiani principis more, reuerendum in Christo patrem dominum Dominicum de Schiliuis episcopum Aquensem, ac magnificos dominum * Galeoctum de Carreto, & dominum Franciscum * Pugellani, iuris vtriusque doctores, consiliarios & oratores nostros ad sanctissimum dominum nostrum Leonem papam decimum pro obedientia & reuerentia suae sanctitati praestanda nuper destinauerimus, accepimus septimam Lateranensis Concilii diuinitus conuocati, vniuersalem repraesentantis ecclesiam, imminere sessionem. Ne igitur ab dominico ouili, cuius non spernendum membrum sumus, tamquam vagi aberrare, & inconstituta vestis Domini & saluatoris nostri Iesu Christi temerarii & improbi laniatores iudicemur, ipsam in primis vniuersalem Synodum Lateranensem per sanctae memoriae Iulium secundum in Spiritu sancto legitime &

ANNO
CHRISTI
1513.

*Aquen.

canonice congregatam, atque alias antecedentes sessiones, in quibus de vniuersalis ecclesie & totius reipublice Christiane bono actum est, approbantes, omnibus melioribus modo, via, iure, forma & causa, quibus melius & efficacius de iure facere possumus & debemus, vices nostras reuerendissimo in Christo patri domino Marco tituli sancte Mariae in Transiberim presbytero cardinali Senogallienfi, protectori nostro, nec non praefatis, reuerendo episcopo * Dominico ac Galeotto & Francisco oratoribus nostris, & cuilibet eorum in solidum, tenore praesentium demandamus, quatenus instanti septimae sessioni, nec non omnibus & singulis deinceps in praefato sacrosancto Concilio Lateranensi faciendis & peragendis nostro nomine assistant, seu alius eorum assistat, eaque omnia & singula peragant, seu peragat, quae per nos ipsos exhiberentur & agerentur, si praesentes adessemus, & quae ad dignitatem, amplitudinem & exaltationem personae sanctissimi domini nostri Leonis decimi pontificis maximi, nec non sanctae Romanae ecclesiae, ac sacrosancti Lateranensis Concilii, exhibenda merito esse conspexerint. Dantes & tribuentes praefato reuerendissimo domino Marco cardinali Senogallienfi, nec non oratoribus nostris praefatis, & cuilibet eorum in solidum, amplam facultatem, auctoritatem & bailiam, omnia & singula sanctae Romanae ecclesiae & Christianae religionis bonum & salubrem statum tangentia, in praefato sacrosancto Lateranensi Concilio tractanda & peragenda, approbandi, & iureiurando, si opus fuerit, firmandi nostro nomine. Promittentes in verbo veri & catholici principis, omnia & singula ab eodem domino Marco cardinale Senogallienfi, nec non oratoribus nostris praefatis, seu eorum aliquo, nostro quo supra nomine, tam verbo quam scriptis, in praemissis & circa praemissa peragenda approbaturus, eaque rata & grata in perpetuum habituros. In quorum fidem & testimonium praesentes nostras literas fieri, nostrique sigilli robore communiri iussimus.

*Triden-
ti

Datum * Tridini die vndecimo Decembris, millesimo quingentesimo decimotertio.

Antonius.

Quo finito, dominus Marius procurator Concilii de-

dit quamdam supplicationem sanctissimo domino nostro
tenoris infra scripti, proponens & supplicans, prout in ea.
Tenor vero supplicationis talis est.

Beatissime pater, licet prouincia Prouinciæ, illiusque
clerici in quacumque dignitate constituti, ac personæ sa-
culares semper sedi apostolicæ non minus debitam quam
deuotam obedientiam præstiterint, illique paruerint,
resque & personas ecclesiasticas debita libertate & immu-
nitate frui permiserint, & in eadem defendere & manu-
tenere conati fuerint: nihilo minus iniquitatis filii, domini
Geruasius de Bellomonte præsidens, Petrus de Braudis,
Bertrandus Duranti, Petrus Matthæi, Simon de Trabu-
tius, Guillelmus de Perrerio, Marcellinus Giuriuand, El-
zianus Rostagin, Ioannes * Toruatoris, Antonius de Al-
bis, Stephanus Parisii, nec non reuerendi patres domini
Augustinus de Grimaldo episcopus Grassensis, ac etiam
episcopus Senecensis, Franciscus de Senatro, Tossantius
Corriolis, consiliarii curiæ regiæ parlamenti dictæ prouin-
ciæ Prouinciæ, nec non administrantes iustitiâ inter laicos
per Christianissimum Franciæ regem deputati, parlamen-
tum dictæ prouinciæ Prouinciæ nuncupatum, Dei timore
postposito, relaxatis debitæ obedientiæ habenis, vt tyran-
nidem plenarie sibi in dicta prouincia vsurparent, omnia
mala tentare, auctoritatem sedis apostolicæ nedum par-
uifacere, sed illam sibi vendicare non erubescunt. Nam
etsi literas a sanctitate vestra, sedeque apostolica illius au-
toritate, tam ex gratia quam iustitiæ debito decretas,
promptam & paratam executionem habere deceat, prout
in eadem prouincia perantea semper habuerunt, illi ta-
men, ne illas quisquam sine eorum licentia in scriptis ob-
tenta, quam annexam appellant, in eadem prouincia exe-
quatur, sub grauissimis pœnis inhibuerunt. Quin etiam re-
quisiti pluries illam denegant, sicque impetrationem lite-
rarum apostolicarum eodem modo frustrantes, quod pro-
fecto nil aliud est, nisi in hanc sanctissimam sedem, super-
biam satanæ imitando, ceruicem erigere. Et licet ipsis in
clericos, resque ecclesiasticas nulla penitus competebar
iurisdicção, ecclesias tamen per se vel alios, ordinariis in-
sciis & irrequisitis, visitant, numerum deseruientium in
illis pro libito minuunt, augment, fructus pro conficta re-
para-

ANNO
CHRISTI
1513.

paratione ecclesiarum ad simplicem requisitionem sub sequestro detineri iubent, eosque fructus in manibus eorumdem laicorum deponunt, quosque sub hoc conficto colore vsurpant: causas spirituales & beneficiales non tantum super possessorio, sed etiam sub possessorii conficto colore super titulo audiunt: partesque quascumque, etiam si episcopali ac cardinalatus præfulgeant dignitate, coram eis, contra omne ius, per fas & nefas litigare cogunt, & ne ad sedem apostolicam recursum habeant, prohibent; & contrafacientes grauissimis poenis per subtractionem bonorum temporalium afficiunt. Beneficia vacantia, etiam si aliis canonicè collata fuerint, per se vel eorum nepotes, propinquos & amicos, occupant & occupata detinent, ad manus regias capiunt, annotant, & quos volunt, in eis intrudunt: nec illis, quibus ius in eis vel ad ea competit, propter eorum auctoritatem & tyrannidem, ius suum prosequi licet. Quin etiam contra quascumque personas, quauis, etiam episcopali fulgentes dignitate, inquirunt, citant, coram se personaliter comparere compellunt, procedunt, multant & puniunt: computa & rationes quarumcumque personarum ecclesiasticarum, etiam regularium, pro eorum dignitate per se, seu commissarios laicos, reddere, & reliqua præstare coram eisdem laicis cogunt, ordinationesque faciunt & indicunt super modo & forma psallendi seu cantandi in choro, super habitu & modo incedendi: quantitates & summas pecuniarum pro dictis commissionibus a dictis ecclesiasticis exigunt, & sub colore reparationis ecclesiarum, commissarios laicos mandant ad capiendos fructus beneficiorum, quos multipliciter distrahunt, dilaniant, & in proprios vsus conuertunt. Et quod nefariissimum est, in maius ecclesiastici ordinis dignitatisque episcopalis dedecus & vilipendium, adstante populi multitudine, per eorum procuratorem fiscalem, etiam episcopos coram eis pro tribunali sedentibus, nudato capite stantes, de variis criminibus accusari, obnigrari, & opprobria prædicare non dubitant, ita quod omnem ordinariis locorum iurisdictionem, auctoritatem & obedientiam subtraxerunt, & dictæ prouinciæ clerum in teterrimam seruitutem subegerunt, cum etiam laicis obedientiam eccle-

fiasticis personis debitam, quavis dignitate ac honore
 præditis, subtrahentibus assistant: quin potius eos in eo-
 rum nefando proposito confouent & protegent, ipsisque
 ordinariis, ne in clericos vel laicos sua iurisdictione vtan-
 tur, sub amissione temporalitatis & aliis pœnis inhi-
 bent, ac damnatam pragmaticam sanctionem in eadem prouin-
 cia impudenter introducere & obseruari facere, aliaque
 nefandissima & detestanda, ab omni iure & ratione alie-
 na facinora in dies peragere & perpetrare, ac eorum
 damnatas constitutiones, ordinationes, seu statuta & abu-
 siones desuper edere & promulgare satagunt, in sedis a-
 postolicæ notorium contemptum, in grauissimum totius
 cleri dictæ prouinciæ detrimentum, populorumque scan-
 dalum, & aliorum perniciosissimum exemplum, senten-
 tias, censuras & pœnas, tam a iure communi, quam et-
 iam a sacris constitutionibus per Eugenium quartum &
 alios Romanos pontifices sanctitatis vestræ prædecesso-
 res, etiam in die cœnæ Domini, quotannis publicatis,
 editis & promulgatis, damnabiliter incurrendo. Et quo-
 niam, pater beatissime, præmissa sunt perniciosissimi
 exempli, & adeo publica & notoria, vt nulla possint ter-
 giuersatione celari, nec vilo quouis modo, præsertim hoc
 sacro Lateranensi imminenti Concilio, conuiuentibus o-
 culis sub silentio vltius impunita dimitti & tolerari con-
 ueniant: igitur ego Marius de Peruscis vestræ sanctitatis
 & fisci sedis apostolicæ procurator, ad cuius officium
 etiam in præmissis animaduertere spectat in hoc sacro
 Lateranensi Concilio, ad pedes vestræ sanctitatis humi-
 lis & supplex flexis genibus hodie constitutus, cum debita
 reuerentia supplico sanctitati vestræ, vt illa hoc sacro La-
 teranensi approbante Concilio, in præmissis tam publicis
 & notoriis, & quæ vltiori probatione non indigent, de-
 bitas & conuenientes prouisiones adhibere dignetur, ac
 contra prænominatos præsidentes & consiliarios, nec non
 dominos Honoratum Laugerii aduocatum, & N. pro-
 curatores fiscales dictæ curiæ parlamenti Prouinciæ, cle-
 ricos & laicos, præsidentes, officiales & alios forsan in
 eorum locum in dicto parlamento deputatos & deputan-
 dos, eorumque complices, fautores & adhærentes, etiam
 maiores, expressos & in executione nominandos, vt om-

ANNO
CHRISTI
1519.

nes & quascumque prohibitiones, ordinationes, mandata, decreta, per eos hæcenus quomodolibet contra libertatem ecclesiasticam & canonicas sanctiones & ipsorum pontificum constitutiones, resque & personas ecclesiasticas quouis modo concernentes & concernentia, factas & editas, penitus cassent, irritent & annullent, irritaque & inania declarent, ordinariosque, collegia ecclesiastica & monasteria, ac ecclesiasticas quascumque personas, sua iurisdictione, immunitate, libertate ac priuilegiis quibuscumque vti & frui permittant, ac res quomodolibet directe vel indirecte non impediunt; ecclesiasque, monasteria & personas ecclesiasticas ad pristinam possessionem priuilegiorum, iurium, iurisdictionum & bonorum per eos, vel de eorum mandato ad alterius instantiam occupatorum & ablatorum, cum damnis expensarum & interesse propriis expensis ipsorum realiter reintegrent & restituant, & ab eiusdem damnatae pragmaticæ sanctionis introductione & abusu, præmissisque omnibus & singulis, & aliis quibuscumque etiam hic non expressis, criminibus, transgressionibus & excessibus, contra libertatem ecclesiasticam, & in vilipendium ac contemptum sedis apostolicæ tendentibus in futurum, in actis causæ, si opus fuerit, latius exprimendis, de cetero penitus se retrahere & abstinere, ac de cassatione, reuocatione & declaratione huiusmodi per publica documenta ibidem voce præconia bannita & publicata coram vestra sanctitate in hoc sacro Concilio legitime doceant. Et nihilo minus personaliter, & non per procuratorem, coram vestra sanctitate in hoc sacro Lateranensi Concilio, vel alio iudice per eundem deputando, ad se de præmissis excusandum, & iuri stando, sub maioris excommunicationis, omnibusque aliis & singulis censuris & pœnis a iure communi, & sacris constitutionibus prædictis, editis & promulgatis, ac decem millium ducatorum auri pro quolibet, ac omni beneficiorum ecclesiasticorum, dignitatum ecclesiasticarum, etiam cathedralium, ac inhabilitate ad præmissa & alia obtinenda, & quoad laicos, sub censuris & pœnis ecclesiasticis & pecuniariis prædictis, ac perpetuæ infamiæ, priuationis feudorum, incapacitatis actuum legitimorum ac testamenti

factione, actiua & passiuæ inhabilitatis eorum, & cuiuslibet eorum filiorum vsque ad tertiam generationem, pœnis, monitorium contra eosdem & alios etiam in executione nominandos, sub certo termino per sanctitatem vestram statuendum, ac etiam per edictum publicum exequendum & publicandum, attento quod etiam notorie constat de non tuto accessu, decernere & concedere dignemini, & in euentum non paritionis, omnes & singulas sententias & censuras & pœnas prædictas, eosdem & quemlibet eorum incidisse & incurrisse declarare, aggrauare, re-aggrauare, ac interdictum ecclesiasticum, etiam in omnibus & singulis ciuitatibus, castris, oppidis & locis, in quibus & ad quæ ipsos vel eorum alterum declinare, stare vel morari contigerit, decernere & apponere, ac apponi mandare, vsque ad inuocationem brachii sæcularis inclusiue, procedere seu declarari, apponi ac procedi, mandare dignemini. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque, prænarratorum, & aliorum latius in monitorio decernendo specificandorum qualitates & circumstantias omnino pro expressis habendo, die Lunæ decimanona Decembris, millesimo quingentesimo decimo tertio. Et tunc sanctissimus dominus noster, eodem sacro Lateranensi Concilio approbante, monitorium pœnale, etiam ad personaliter comparendum, contra personas in eadem schedula annotatas & designatas, sub pœnis & censuris omnibus & singulis in eadem schedula expressis, ac sub termino trium mensium, & per edictum in Auenionensi, Niciensi & Vintimiliensi ciuitatibus exequendum decreuit atque concessit, & tradi mandauit. Attento quod idem sanctissimus dominus noster papa, eodem sacro approbante Concilio, affirmauit sibi notorium constare de contentis & expositis in schedula prædicta.

Postmodum vero exclusis de more de loco Concilii omnibus non habentibus voces definitiuas, remanentibus in suis subfelliis prælatis post cardinales mitratis & sacris vestibus indutis, in præsentia sanctissimi domini nostri reuerendus pater dominus Ioannes archiepiscopus Gnezensis orator regis Poloniae ascendit ambonem, & legit quamdam schedulam super fide tenoris infra scripti.

ANNO
CHRISTI
1513.

*Leo episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam,
sacro approbante Concilio.*

Apostolici regiminis sollicitudo nos assidue pulsât, vt medendis animarum languoribus, quarum nos ex alto omnipotens auctor curam habere voluit, iis potissimum qui instantius fideles nunc vrgere cernuntur, salutifero olei & vini medicamine ad instar Samaritani in euangelio sollicitam operam impendamus, ne nobis illud Ieremiæ obii-
ciatur: *Numquid resna non est in Galaad, aut medicus non est ibi?* Cum itaque diebus nostris (quod dolenter referimus) zizanix seminator, antiquus humani generis hostis, nonnullos perniciosissimos errores a fidelibus semper explosos in agro Domini superfeminare & augere sit ausus, de natura præsertim animæ rationalis, quod videlicet mortalis sit, aut vnica in cunctis hominibus; & nonnulli temere philosophantes, secundum saltem philosophiam verum id esse asseuerent: contra huiusmodi pestem opportuna remedia adhibere cupientes, hoc sacro approbante Concilio damnamus & reprobamus omnes asserentes animam intellectiuam mortalem esse, aut vnicam in cunctis hominibus; & hæc in dubium vertentes: cum illa non solum vere per se & essentialiter humani corporis forma existat, sicut in Canone felicitis recordationis Clementis papæ V. prædecessoris nostri in generali Viennensi Concilio edito continetur, verum & immortalis, & pro corporum quibus infunditur, multitudine singulariter multiplicabilis, & multiplicata, & multiplicanda sit. Quod manifeste constat ex euangelio, cum Dominus ait: *Animam autem occidere non possunt.* Et alibi: *Qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam.* Et cum æterna præmia, & æterna supplicia pro merito vitæ iudicandis repromittit: alias incarnatio, & alia Christi mysteria nobis minime profuissent, nec resurrectio expectanda foret, ac sancti & iusti miserabiliores essent, iuxta Apostolum, cunctis hominibus. Cumque verum vero minime contradicat, omnem assertionem veritati illuminatæ fidei contrariam, omnino falsam esse defini-
mus, & vt aliter dogmatizare non liceat, districtius inhi-
bemus: omnesque huiusmodi erroris assertionibus inhærentes, veluti damnatissimas hæreses seminantes, per omnia, vt

detestabiles & abominabiles hæreticos & infideles, catholicam fidem labefactantes, vitandos & puniendos fore decernimus. Insuper omnibus & singulis philosophis in vniuersitatibus studiorum generalium, & alibi publice legentibus, districte præcipiendo mandamus, vt cum philosophorum principia aut conclusiones, in quibus a recta fide deuiare noscuntur, auditoribus suis legerint, seu explanauerint, quale hoc est de animæ mortalitate aut vnitæte, & mundi æternitate, ac alia huiusmodi, teneantur eisdem veritatem religionis Christianæ omni conatu manifestam facere, & persuadendo pro posse docere, ac omni studio huiusmodi philosophorum argumenta, cum omnia solubilia existât, pro viribus excludere atque resolvere. Et cum non sufficiat aliquando tribulorum radices præscindere, nisi & ne iterum pullulent, funditus euellere, ac eorum semina originaleque causas, vnde facile oriuntur, remouere, cum præcipue humanæ philosophiæ studia diuturniora, quam Deus secundum verbum Apostoli euacuauit & stultam fecit, absque diuinæ sapientiæ condimento, & quæ sine reuelatæ veritatis lumine in errorem quandoque magis inducunt, quam in veritatis elucidationem: ad tollendam omnem in præmissis errandi occasionem, hac salutari constitutione ordinamus & statuimus, ne quisquam de cetero in sacris ordinibus constitutus, sæcularis vel regularis, aut alias ad illos a iure arctatus, in studiis generalibus, vel alibi publice audiendo, philosophiæ aut poesis studiis vltra quinquennium post grammaticam ac dialecticam, sine aliquo studio theologiæ aut iuris pontificii, incumbat. Verum dicto exacto quinquennio, si illis studiis insudare voluerit, liberum sit ei, dum tamen simul aut seorsum, aut theologiæ, aut sacris Canonibus operam nauauerit, vt in his sanctis & vtilibus professionibus sacerdotes Domini inueniant, vnde infectas philosophiæ & poesis radices purgare & sanare valeant. Et hos Canones per ordinarios locorum, vbi generalia studia vigent, & rectores vniuersitatis eorumdem studiorum singulis annis in principio studii, in virtute sanctæ obedientiæ publicari mandamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ damnationis, reprobationis, definitionis, inhibitionis, decreti, ordinationis, statuti & mandati infringere, vel ei ausu temera-

1. Cor. 1.

ANNA
CUNY
1777

ANNO
CHRISTE
1513.

rio contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursum.

Datum Romæ in publica sessione, in Lateranensi sacrosancta basilica solenniter celebrata anno incarnationis dominicæ 1513. xiv. Kalendas Ianuarii, pontificatus nostri anno primo.

Qua perlecta, petiit, an placerent paternitatibus suis contenta in scheda. Et omnes responderunt simpliciter placere, excepto reuerendo patre domino Nicolao episcopo Bergomensi, qui dixit, quod non placebat sibi, quod theologi imponerent philosophis disputantibus de veritate intellectus, tamquam de materia posita de mente Aristotelis, quam sibi imponit Auerrois, licet secundum veritatem talis opinio est falsa. Et reuerendus pater dominus Thomas generalis ordinis Prædicatorum dixit, quod non placet secunda pars bullæ, præcipiens philosophis, vt publice persuadendo doceant veritatem fidei.

Deinde reuerendus pater dominus Ioannes Vincentius archiepiscopus Senensis ascendit ambonem, & legit quamdam schedulam super pace tenoris infra scripti.

Leo episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam, sacro approbante Concilio.

Ad omnipotentis & indiuiduæ Trinitatis laudem & gloriam illius, cuius vicem in terris gerimus, & qui pacem & concordiam nutrit in sublimibus, pacemque ipsam e mundo discedens iure quodam hereditario suis reliquit discipulis, sacrum Lateranensè Concilium prosequentes, cum alias inter cetera in septima proxima præcedenti sessione, vt imminente & notorio infidelium periculo, Christianique sanguinis effusioni, qui exigentibus nostris culpis etiam tunc effundebatur, occurreretur, dissensionesque inter Christianos reges & principes & gentes tollerentur, & inter ipsos totis viribus pacem querere cogeremur, cuius componendæ vna ex principalioribus congregationibus Concilii præfati causa extiterat, vt pax ipsa sequeretur, inuiolataque perduraret, & debitæ executioni mandaretur, his præsertim temporibus, quibus potentiam in-

fidelium mirum in modum creuisse cognoscebatur, eodem sacro Concilio approbante, ad reges, principes potentatusque præfatos legatos & nuntios pacis, vigiles, doctrina, experientia ac probitate insignes, pro tractanda & componenda vniuersali pace mittere disposuimus & decreuimus, utque arma deponant, Domino auxiliante, quantum in nobis esset, pro viribus laborare & operari, regumque, principum & potentatum prædictorum oratores in ipso Concilio tunc præsentibus, pro apostolicæ sedis reuerentia, fideliumque vnione requisuimus, ut regibus, principibus & potentatibus suis ea significarent, eosque nostro nomine hortarentur ad ipsos legatos apostolicos benigne & honorifice tractandum & audiendum, votisque nostris tam iustis & piis per eos illis exponendis satisfaciendum. Quod eos facturos nobis persuadebamus, ut quanto citius fieri posset, per nos mittendi legationis munus eis impositum alacriter suscipere, susceptumque viriliter implere possent, ac patre luminum, a quo omne datum optimum est, fauente, pax ipsa tractari atque componi, eaque composita, sancta & necessaria contra infidelium rabiem Christiano sanguine satiari anhelantem expeditio fieri valeret, & pro totius Christianitatis securitate & quiete feliciter terminari. Nosque postmodum pro debito pastoralis officii pacem & vnitatem ipsam cum vniuerso populo Christiano, tum maxime eisdem regibus, principibus & potentatibus, ex intimo cordis affectu optantes, ex quorum diffensione diuturniora & grauiora in dies Christianæ reipublicæ damna prouenire posse formidabatur, ex eorum auctoritate, pace & vnitatem eidem reipublicæ vtiliter & salubriter consultum iri sperabatur, nuntios nostros & literas ad præfatos reges, principes & potentatus inter se dissidentes, hortandos, requirendos, monendosque misimus, nihilque, quantum in nobis fuit, omisimus tractare ac operari omni nostro conatu, ut semotis quibusuis diffidiis atque discordiis, vnanimi tandem consensu, gratia & amore ad vniuersalem pacem, concordiam & vnionem redire velent, ne vltius per immanissimum Turcarum tyrannum ac infideles alios damna Christianis inferrentur, sed ad reprimendum gentium illarum immanem furorē elatosque conatus accingerentur. Quæ cum ita sint, nos cuncta ad
opta-

ANNO
CHRISTI
1552.

optatum finem perduci omni cogitatione, cura, studio ac sedulitate affectantes, & dante Domino confidentes, legatos de latere nostro sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales in consistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio per nos postmodum nominandos, cum auctoritate & facultatibus necessariis & opportunis, tamquã angelos pacis pro huiusmodi Christianorum pace vniuersali tractanda, componenda & conducenda, expeditioneque contra infideles ineunda, eodem sacro Concilio approbante, ad eosdem reges, pro eorum regia magnanimitate, & erga catholicam fidem deuotione, prompto & alacri animo, ad vtrumque sanctissimum opus pacis expeditionisque inducendos, pro vniuersa reipublicæ Christianæ integra atque perfecta tutela, defensione & salute mittendos & destinandos esse decernimus. Præterea cum ex diuturna & multiplici hæresi Bohemorum plurimum Deus offendatur, & Christianus populus scandalizetur, quorum etiam ad veræ fidei lumen atque concordiam reducendorum prouincia dilecto filio nostro Thomæ tituli sancti Martini in montibus presbytero cardinali Strigoniensi ad Hungariam & Bohemiam nostro & apostolicæ sedis legato est a nobis his proximis diebus plene demandata, eosdem tamen hortamur in Domino, vt vel ad nos & hoc sacrum Lateranensè Concilium, vel ad eundem Thomam cardinalem legatum, qui propinquior illis erit, aliquot ex suis oratores cum sufficienti mandato destinare non negligant, ad tractandum de opportuno remedio, quo errores, quibus diu detinentur, agnoscant, & ad verum religionis cultum & sanctæ matris ecclesiæ gremium Deo duce reducantur. Quibus, hoc sacro approbante Concilio, veniendi, eundi, standi, quousque præmissa tractanda durauerint, & postmodum discedendi, & ad propria redeundi, in fide pontificia liberum saluum conductum & fidem publicam tenore præsentium concedimus & elargimur, eorumque votis, quantum cum Deo poterimus, annuemus. Vt autem hoc sacrum Lateranensè Concilium ad finem vberriam speratæque vtilitatis perducatur, (alia namque plura & graua in eo tractanda discutiendaque remanent) ad omnipotentis Dei laudem & ecclesiæ suæ exaltationem, nonam sessionem continuationis celebrationis ipsius sacri Lateranensis Concilii nono

Aprilis 1514. pontificatus nostri anno primo, quæ erit quarta feria post Dominicam passionis, sacro Concilio approbante, indicimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, concessionis, elargitionis & indictionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursum.

Datum Romæ in publica sessione, in Lateranensi sacrosancta basilica solenniter celebrata, anno incarnationis dominicæ 1513. quartodecimo Kalendas Ianuarii, pontificatus nostri anno primo.

Qua perlecta, petiit a patribus, an placerent paternitatibus contenta in scheda. Et omnes vnanimiter responderunt, placere. Demum reuerendus pater dominus Iohannes Franciscus episcopus Taurinensis ascendit ambonem, & legit quamdam schedulam super reformatione tenoris infra scripti.

Leo episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, sacro approbante Concilio.

In apostolici culminis specula diuinæ gratiæ munere collocati, nil magis esse nostri officii duximus, quam sedulo ac diligenter omnia circumspicere, quæ ad catholici nobis commissi gregis custodiam, incolumitatem, augmentum pertinere possent; & in hoc ipsum omnes industriæ neruos, omnes animi ingenique vires contulimus. Cum igitur felicis recordationis Iulius papa II. prædecessor noster, vt erat fidelium commodi sollicitus, & tutelæ studiosus, tum aliis multis de causis, tum quia frequens circa Romanæ curiæ officiales querimonia vrgebat, œcumenicum Lateranense Concilium indixisset, & deputatis variis venerabilium fratrum suorum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliū, de quorum numero tunc eramus, & prælatorum insuper congregationibus, qui de querelis ipsis accurate inquirerent, & ne curiales interim & alii ad curiam pro gratiis accedentes nimio expensarum onere fatigarentur, simul vt infamia, qua dicti officiales flagrabant, mitigaretur celeri remedio, bullam reformationis edidisset, qua illi officiorum statutis custodiendis sub graui pœna denuo astringeban-

ANNO
CHRISTI
1555

tur, nec circa excessus specialiter decernere, aut Concilium absoluere, morte praeventus quiuisset: nos eius non minus curæ, quam officii successores, initio statim nostri pontificatus & continuare Synodum, & pacem inter Christianos principes procurare, nec minus, cum vniuersalem reformationem perficere nostræ mentis sit, primum a prædecessore ipso super officiis prouisa, nouis fulcire subsidiis, & auctis deputationibus exequi non destitimus. Enimvero nulla vehementior cura nos angit, quam vt tribuli & fentes ex dominico agro eruantur, & si quid est, quod eius culturæ officiat, radicitus euellatur atque extirpetur. Sedula ergo a deputatis relatione habita, & quid a quibus exorbitaretur animaduerso, vt quæque vel a decenti & laudabili more, vel a primæua institutione descuerant, ad normam retraximus, & ea in vnam reformationis bullam, sacro approbante Concilio, super hoc editam, ex ordine congesimus, in eaque executores, qui ordinata seruari cogerent, deputauimus: quam ab officialibus ipsis & ceteris, vt quemque tanget, sine fraude & inuiolabiliter obseruari, hoc sacro approbante Concilio, mandamus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, a qua, nisi per Romanum pontificem, excepto mortis articulo, absolui non possint, ita vt vltra hanc & alias pœnas in bulla ipsa particulariter expressas, contrauenientes officio, in quo deliquerint, ad semestre tempus sint eo ipso suspensi. Et si secundo errauerint in eodem officio, quod quantum in se fuit coinquinarunt, perpetuo careant. Qui postquam constitutione nostra ad frugem reducti erunt, inhibito atque sublato communi damno, ad ceteras reformationis partes procedemus. Et si nobis omnipotens pro sua misericordia concesserit, vt pacem inter Christianos principes componamus, non noxiis solum feminibus extirpandis, sed & propagandis Christi finibus insistemus, ac sanctissimam contra infideles expeditionem, cuius desiderium assidue nostro cordi inhæret, Deo ipso rei suæ fauente, eorumdem fulti præfidiis aggrediemur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursum.

Datum Romæ in publica sessione in Lateranensi sacrosancta basilica solenniter celebrata, anno incarnationis dominicæ 1513. quartodecimo Kalendas Ianuarii, pontificatus nostri anno primo.

ANNO
CHRISTI
1513.

P. Bembus.
D. de Comitibus.

Qua perlecta, petiit, an placerent paternitatibus suis contenta in schedula. Et responderunt omnes, placere, exceptis reuerendo patre domino Ieremia archiepiscopo Tranensi, qui dixit, quod non placebat sibi modus schedulæ; & reuerendo patre domino Iacobo episcopo Potentino, qui dixit, quod placet bulla, sed vult quod videantur reformationes: & reuerendo patre domino Bernardo archiepiscopo Spalatenfi, qui dixit, quod placet bulla mandati, non tamen reformationes, donec audiantur & publicentur: & reuerendis patribus dominis Alexio Melfitano & Paride Pisauriensi episcopis, qui dixerunt placere eis, dummodo fiat reformatio generalis. Postremo vero dominus Marius de Peruschis procurator Concilii accusauit contumaciam non comparentium, & petiit super omnibus fieri instrumentum & instrumenta. Et fuit indicta nona sessio pridie Idus Aprilis, quæ erit quarta feria post Dominicam in passione. & hæc fuerunt pro octaua sessione.

Qua finita, & cantato hymno exultationis per capellam sanctissimi, incipiente, Te Deum, &c. quo finito, sanctissimus dominus noster cum vniuersis patribus & curia reuersus est ad palatium, & locus Concilii remansit vacuus.

Anno a natiuitate Domini nostri Iesu Christi millesimo quingentesimo decimoquarto, indictione secunda, die vero decimaquinta mensis Ianuarii, pontificatus sanctissimi domini nostri domini Leonis papæ decimi anno primo, de mandato præfati sanctissimi domini nostri fuerunt affixæ & publicatæ in acie campi Floræ, & basilicæ principis apostolorum de Vrbe, ac audientia publicæ, nec non sancti Ioannis Lateranensis & cancellariæ apostolicæ, diuersæ schedulæ tenoris infra scripti.

De mandato sanctissimi domini nostri papæ intimetur omnibus & singulis prælatis, magistris, doctoribus, & aliis religiosis viris volentibus dare notitiam rerum & materiarum proponendarum in sacro Lateranensi Concilio, quæ

ANNO
 CHRISTI
 1552.

expedire & conuenire eis videbuntur, vt accedant, recur-
 rantque ad reuerendissimos dominos cardinales tres ex
 qualibet congregatione trium deputationum antiquio-
 res, qui ad præsens in curia seu Vrbe se continent, & sunt
 præsentés, & eis vel eorum alteri, iuxta schedularum alias
 impressarum de dictis deputationibus continentiam &
 tenorem, dictas materias aperiant, & illarum notulas seu
 informationes tradant ad eum finem & effectum, vt illis
 examinatis & discussis, illæ commemorationes, quæ lau-
 dabiles ac bonæ videbuntur, in congregationibus & ses-
 sionibus futuris dicti sacri Concilii proponi possint & ap-
 probari, ad Dei omnipotentis laudem & ecclesiæ suæ
 sanctæ exaltationem.

Die decimaquinta mensis Ianuarii millesimo quingen-
 tesimo decimoquarto, superscriptæ literæ affixæ & publi-
 catæ fuerunt in acie campi Floræ, ac basilicæ principis a-
 postolorum de Vrbe, & audientiæ publicæ, nec non san-
 cti Ioannis Lateranensis & cancellariæ apostolicæ valuis
 siue portis, dimissis ibidem earumdem superscriptarum
 literarum copiis affixis per me Ioannem Antonium san-
 ctissimi domini nostri papæ cursorem.

Anno a natiuitate Domini millesimo quingentesimo
 decimoquarto, indictione secunda, die vero quarta men-
 sis Aprilis, pontificatus sanctissimi domini nostri Leonis
 papæ decimi anno secundo, fuit publicata in locis publi-
 cis schedula prorogationis nonæ sessionis vsque ad diem
 quintam mensis Maii proxime futuri, cuius tenor talis est.

*Leo episcopus seruus seruorum Dei, vniuersis & singulis
 præsentem schedulam inspecturis.*

Licet alias in octaua proxime præcedenti sessione, vt
 sacrum Lateranense Concilium, in quo plura & graua ad
 omnipotentis Dei laudem & Romanæ ecclesiæ exaltatio-
 nem tractanda discutiendaque supererant, ad finem v-
 berrimæ speratæque vtilitatis commodius perducatur,
 nonam sessionem continuationis celebrationis ipsius sa-
 cri Lateranensis Concilii, eodem approbante Concilio,
 ad Nonas præsentis mensis Aprilis indixerimus, tamen
 cum dies nonæ sessionis huiusmodi instare noscatur, & ea
 quæ in eadem sessione expedienda & facienda sunt per

venerabiles fratres nostros sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, in pluribus congregationibus coram nobis habitis, diligenter & mature, vt par est, discussa fuerint hactenus, vt desiderabamus, & aliis prælatis qui in dicto Concilio votum dare debent, communicari & examinari, ac perfici & absolui nequiverint, volentes nos ea qua decet dignitate ac maturitate in eodem Concilio expediri, nonam sessionem prædictam ad tertium Nonas Maii proxime futuri, quæ erit dies quinta dicti mensis Maii, millesimo quingentesimo decimoquarto, pontificatus nostri anno secundo, de eorundem fratrum nostrorum consilio prorogamus, ipsamque nonam sessionem dicta quinta die tenendam ac celebrandam esse omnibus intimamus, præsentemque nostram schedulam in valuis basilicæ principis apostolorum de Vrbe, ac sacrosanctæ Lateranensis ecclesiæ, affigi & publicari mandamus.

Placet, & ita mandamus.

Anno a natiuitate Domini millesimo quingentesimo decimoquarto, indictione secunda, die vero quarta mensis Aprilis, pontificatus sanctissimi domini nostri, domini Leonis diuina prouidentia papæ decimi anno secundo, superscriptæ literæ fuerunt affixæ & publicatæ in valuis basilicæ principis apostolorum de Vrbe, ac in valuis siue portis basilicæ sancti Ioannis Lateranensis, per me Franciscum Vaca sanctissimi domini nostri papæ cursores.

Ita est, Eurardus Duuiuer
cursores magister.

Deinde die vigesima nona superscripti mensis Aprilis in locis publicis affixæ & publicatæ fuerunt diuersæ schedulæ tenoris infra scripti.

De mandato speciali sanctissimi domini nostri Leonis decimi pontificis maximi, intimatur & mandatur omnibus & singulis patriarchis, archiepiscopis, episcopis, abbatibus & generalibus, in generali Concilio vocem definitiuam habentibus, in Vrbe præsentibus, quatenus omni exceptione & excusatione remotis, hodie quæ erit vigesima nona Aprilis, hora decimanona debeant omnes personaliter comparere in palatio apostolico, in capella maiori, vbi tenebitur generalis congregatio omnium prælatorum pro rebus sacrum Lateranense Concilium concernentibus,

ANNO
CAROLI
1545

ANNO CHRISTI 1513.
 coram sua sanctitate, vna cum reuerendissimis dominis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, sub pœna excommunicationis, quam contrafacientes incurrant, si non pauerint.

A. car. S. Vit.

Anno a natiuitate Domini millesimo quingentesimo decimoquarto, indictione secunda, die vero vigesima-nona suprascripti mensis Aprilis, pontificatus præfati sanctissimi domini nostri, domini Leonis diuina prouidentia papæ decimi anno secundo, præsentem literam fuerunt affixæ in basilica principis apostolorum de Vrbe, & cancellariæ apostolicæ, ac officii literarum contradictarum valuis seu portis, & in acie campi Floræ. Et in quolibet loco solito affixæ, dimissæ fuerunt per me Eurardum Duuiuer sanctissimi domini nostri papæ ac Romanæ curiæ curforem.

Ita est, Io. Diouerit cursor.

Deinde eadem die hora Vesperarum fuit congregatio in loco superius nominato. Et fuerunt in dicta congregatione sanctissimus dominus noster & reuerendissimi domini cardinales præsentem in Vrbe, excepto reuerendissimo patre domino Bernardo episcopo Sabinensi, cardinale sanctæ Crucis, qui non potuit interesse propter corporis alterationem: ac etiam fuerunt præsentem patriarchæ, archiepiscopi & episcopi numero septuaginta & nouem, & duo abbates & generales ordinum, habita prius oratione. Et per præfatum reuerendum patrem dominum Thomam Phædrum de mandato suæ sanctitatis, alta & intelligibili voce propositum fuit, an placeret paternitatibus suis, quod schedula quæ fuerat eis lecta in alia congregatione particulari, deletis & cancellatis his quæ concernunt prælatos, proponeretur & publicaretur in proxima nona sessione. Super huiusmodi propositione fuerunt vota particularia, quæ sequuntur. Primo reuerendus pater dominus Bernardus episcopus Taruisinus gubernator Urbis dixit, quod placebant sibi proposita per dominum Thomam Phædrum: & idem dixit reuerendus pater dominus Cæsar patriarcha Alexandrinus. Reuerendus pater dominus Ioannes Vincentius archiepiscopus Senensis dixit, quod daretur copia & tempus deliberandi.

Et ad idem fuerunt omnes stantes in eodem sedili. Reuerendus pater dominus Alexius episcopus Melfitanus dixit placere, prout Phædra dixit, dummodo de cetero detur copia. Et reuerendus dominus Gisbertus episcopus Rapolanus dixit, quod differantur quæ concernunt prælatos, & detur tempus deliberandi. Reuerendus dominus Franciscus Nannetensis dixit, quod detur copia & tempus, & interim sua sanctitas videat petitiones prælatorum. Reuerendus dominus Ludouicus Tricaricensis dixit, quod detur copia & tempus saltem deputatum. Reuerendus dominus Thomas Comaclensis dixit, quod differantur ea quæ concernunt prælatos, & detur copia & tempus. Ad idem fuit reuerendus dominus Hieronymus Afculanus. Reuerendus dominus Pompeius Reatinus dixit, quod deleatur quæ concernunt prælatos; & circa alia contenta in bulla referuabat votum ad aliud tempus, quando erit melius informatus. Reuerendus dominus Nicolaus Bergomensis dixit, quod ea quæ concernunt prælatos, pertractentur per electos, & expediantur simul cum aliis contentis in bulla. Ad idem fuit reuerendus dominus Paris Pisauriensis. Reuerendus dominus Ioannes Aquilanus dixit, quod placebat, prout dixit Phædra. Reuerendus dominus Maximus Iserniensis dixit quod placebat, prout dixit Phædra. In reliquis detur copia & tempus. Reuerendus dominus Ioannes Antonius Anglonensis dixit, quod placebat, quod suspenderentur quæ spectant ad episcopos, donec cum aliis petitiones eorum discutiantur & determinentur in secunda sessione a proxima. Reuerendo domino Ioanni Antonio Callinensi placent contenta in schedula, dummodo concernentia episcopos examinentur, & deinceps detur copia & tempus, vt melius consulatur & respondeatur. Similiter reuerendo domino Petro Foroliuensi, demptis omnibus contentis in bulla, quatenus concernunt episcopos & ecclesias, cetera placent. Et supplicat sanctissimo domino nostro, vt habeat prælatos recommendatos. Reuerendus dominus Lactantius Suanensis dixit, se non audiuisse, nec legisse bullam. Ideo non respondit ad idem. Reuerendo domino Ioanni Triburiensi, & reuerendo domino Ioanni Bouinensi placuit simpliciter, prout in bulla. Et ad idem fuerunt duo sedentes prope eos. Reuerendus dominus Do-

ANNO
CHRISTI
1533.

minicus Lucerinus dixit, se obtemperaturum in omnibus sanctissimo domino nostro: tamen libenter vellet legere bullam, & prudenter deliberare. Reuerendo domino Ioanni Sibinicensi placet, quod in omnibus contentis in schedula, & quoad omnes cuiuscumque ordinis feruetur dispositio iuris communis. Reuerendo domino Angelo Britonorienfi placet, quod placuit domino nostro. Supplicat tamen, quod sua sibi tam illicite & atrociter ablata restitui faciat. Ceteri vero dixerunt, quod daretur eis copia & tempus deliberandi. Et tandem dominus noster respondit, quod daretur eis copia & tempus deliberandi.

Et sic die sequenti de mane in eodem loco conuenerunt praelati, & supradictus dominus Thomas Phædra legit eisdem schedulam, & volentibus habere dedit copiam. Et tandem dicti praelati elegerunt infra scriptos praelatos, qui vna cum reuerendissimis dominis cardinalibus deputandi per sanctissimum dominum nostrum deliberarent super schedula proponenda in nona sessione. Prælati electi fuerunt infra scripti, videlicet, reuerendi patres & domini, Senensis, Spalatensis & Reginus archiepiscopi, & reuerendi patres & domini Melitanus, Reatinus, Faentinus, Lucerinus & Foroliuensis episcopi.

Deinde dicti praelati die sequenti in aula superiori ipsius palatii conuenerunt cum reuerendissimis dominis cardinalibus, & ibidem consularunt & deliberarunt super proponendis in nona sessione, prout in ea inferuntur: & remanserunt concordés.

Humilis seruulus Ioannes Baptista Gargha Senensis, eques Hierosolymitanus, illustrissimo Rhodiorum principi Fabricio Carreto, sacræ Hierosolymitanæ religionis magno magistro, salutem plurimam dicit.

Religionis nostræ Hierosolymitanæ studio atque obseruantia impulsus, princeps illustrissime, non potui iussis tuis, dum admiratus in Vrbe ageres, promptissimus non obtemperare. Nobilis item vir Philippus Prouanus, vices nunc in Vrbe gerens, adhortatus vehementer est, ad idque ab ipso omne auxilium ac fauor mihi præstitus est, vt onus orandi pro religionis nostræ decore, Lateranensis

Synodi sessione octaua, adspirante Leone decimo pontifice maximo, subirem. Quod etsi arduum ac meis humeris impar esset, qua tamen potui sedulitate ac cura absolui. In quo orandi munere, vt in omnibus nostrae religionis negotiis, reuerendissimus cardinalis Iulius Medices, nostri ordinis ingens praesidium, mihi opem & fauorem impendit, tamquam is, qui de religione nostra semper esse optime meritus censeretur, existimaui hos nostros qualescumque labores tibi esse destinandos, vt de his te omnibus, quae pro religione nostra in ipsa Synodo, in qua Christianae reipublicae decus ac splendor maxime effulgit, recensuerim, facerem certiozem. At hoc vnum ingenue fateor, si quando illius loci amplitudinem dignitatemque animo voluerem, atque onus iniunctum nobis considerarem, totus equidem algebam, & cor atque animus quodam metu perculsus me ab incepto plurimum deterrebant. Ac perquam libenter hanc orandi arduam atque difficilem prouinciam detrectassem, nisi fuisset mihi & religioni & celsitudini tuae morem gerendi incredibilis cupido. Id etiam praestiti, ne inter commilitones viderer profusus inutilis, qui licet corpore aliquando seruire nequiueroim, at ingenii atque animi opibus, ac quantulocumque valui ingenio, religioni nostrae non defui. Gaudeoque mirum in modum, si quid eiusdem causa facio, nihilque animo gratius quam de religione aliquid mereri. Tuae etiam praestantiae esse significandum putauit, quemadmodum ab ipso summo pontifice ceptum est agi de vnione ecclesiae, eiusque reformatione, ac de pace inter Christianos principes facienda, & de expeditione aduersus Turcas suscipienda: & ad haec omnia ab eodem Leone vehementer incumbitur. Quamobrem sperandum ab his plurimum est, qui duro subsunt Turcarum imperio, atque ab illis pariter qui Turcis finitimi eorum semper arma formidant, Leone pontifice maximo annitente, imminutum iri Turcarum imperium, atque ab eorum immanitate ac barbarie ereptum iri saltem populos, quos septuaginta ab hinc annis suo adiecerunt imperio. Quod si in oratione mea vim, vbertatem atque elegantiam desideres, ingenii mei tenuitati precor adscribas. Non equidem spe quaestus aut gloriae ad id muneris obeundum

ANNO
CHRISTI
1513.

commotus fui, sed vt re, qua aliquid valerem, me nostra religioni non incommodum ac prorsus inutilem exhiberem, cuius ab ineunte aetate obseruantissimus semper fui. Tuæ quoque præstantiæ ante istam ad principatum electionem deditissimus fui, semperque magnopere colui ac sum veneratus, quasi animus præfagiret, te quandoque hunc tam altum, tamque tuis meritis dignum honorem esse assecuturum. Quanto fuerim de hac tua electione gaudio affectus, nullis possim consequi verbis. Et quo id præ me declararem aliqua in re, libentissime mihi tuo nomine iniunctam suscepi apud Leonem decimum orandi prouinciam: quamque apud illum habui orationem, alteri in Lateranensi Concilio habitæ subnectendam curauit, ac simul imprimendam, tuæque celsitudini esse transmittendam aut destinandam censui: quamquam nos minime præterit, hanc talem non esse, qualem tuæ singulares diuinæque virtutes merebantur. Priuilegia autem nostra, indulta constitutionesque ab aliis pontificibus concessa, benignissimus Leo decimus pontifex maximus humanissime confirmauit, atque magnopere auxit, perpetuoque robore muniuit. Superest, princeps illustrissime, vt seruuli tui Ioannis Baptistæ sinceræ mentis atque animi obsequium, absolutumque tanto ingenii discrimine susceptum onus solita benignitate suscipias; & qui tuæ exaltationi gloriosissimæ, a qua semper beneficiis sum innumeris affectus, deditissimus semper extiti, quasi nunc aucto seruitutis vinculo, sub tuo vt præsidio sim peto, ac vehementissime precor, tuæque illustrissimæ dominationi me totum trado atque addico. Vale.

Romæ Kalendis Aprilis 1513.

Oratio Ioannis Baptistæ Garghæ Senensis, equitis Hierosolymitani, habita apud Leonem decimum pontificem maximum ac Lateranense Concilium in sessione octaua, decimoquarto Kalendas Ianuarias, millesimo quingentesimo decimotertio.

Veni sancte Spiritus, omnium tuo amore corda fidelium comple, & in me tuæ virtutis ignem accende, vt tam arduum hodie inceptum te aspirante exequi valeam.

Cum, pater beatissime, vosque Christianæ religionis fulgentissima sidera, onus orandi in hoc tam augusto con-

fessu mihi minus experto fuisset iniunctum, diu mentere-
 uolui, quam meis id impar viribus foret. Nam tum inge-
 nii imbecillitas, tenuisque dicendi copia mihi silentium in-
 dicere videbantur, tum coram tanto pontifice ac sacro-
 sancta Synodo Lateranensi verba facturus, verebar, ne in
 dicendo obmutescerem. Et id acrius me vexabat, quia
 idem grauissimis ac maximis oratoribus & philosophis ali-
 quando euenisse compertum habeo. Quod ego animo
 complectens, huius ornatissimi & sacerrimi loci amplitu-
 dinem maiestatemque merito expauescebam. Sed cum
 plane, pater sanctissime, tuæ serenitas frontis, atque ani-
 mi benignitas, singularisque tantorum patrum humanitas
 me ita recrearet atque reficeret, vt obire munus mihi de-
 legatum non dubitarem, ad quod huius etiam præcipui
 temporis obseruantia me hortabatur: quare audentiori a-
 nimo hoc tam eminens suggestum, vnde totus fere terra-
 rum orbis conspicitur, ascendi. Confusus igitur omni-
 potentis Dei & intemeratæ Virginis, diuique Ioannis Bapti-
 stæ nostri fautoris auxilio, tuaque, pater beatissime, me
 hortante innata clementia, cum de Christi militia, tum de
 sancta Synodo breuibus perstringam. De Christi militia in
 primis dicere, nostrum est institutum, cui ille operam dat,
 qui magnæ & supernæ militiæ cælestis est cupidus & Chri-
 sto semper hæreere desiderat, quique illius diuinæ vocis non
 otiosus auditor est: *Si quis meus*, inquit, *minister est, me sequa-*
tur. & ubi ego sum, illic & minister meus erit. Christus autem
 in cælis est: illuc igitur nos cursum dirigere decet. Nemo
 terrenæ consuetudinis, caducæque dilectionis remini-
 scatur. nam qui huic Christi militiæ accingitur, non sibi
 domum construere, non possessiones comparare debet.
 Escas enim regias habet, & imperatoris annona fruitur.
 Mansio autem in castris est: vbi si mors Christo bellante
 contingat, gloriosa est. Vincentes enim dona regalia & ho-
 nores quam maximos adipiscuntur. Et licet vita in præliis
 laboriosa sit, in pace tamen splendida & honorata transigi-
 tur. Christi autem militum arma, non lorica, non clypeus,
 non gladius, sed pietas, religio, probitas, innocentia & ca-
 stitas sunt. Non cedat armatæ mentis constantia terroribus
 inimicorum. nam nisi quis strenue pugnaverit, non coro-
 nabitur. Nihil autem est nequius, nihil crudelius nostro

Ioan. 11.

2. Tim. 2.

ANNO
CHRISTI
1915

ANNO
CHRISTI
1513.

hoste, qui in cælo bellum, in terris fraudem & odium inter primos fratres excitauit. Et is in omni nostro opere sua tendit retia. Et ne multis vos remorer, omnia mundi mala sua sunt prauitate commissa. Et cum mens humana variis huius mundi illecebris deuicta sit, & laborem fugiat, voluptatem vero sequatur, prauisque resistere desideriis ægre ferat, nos sic Apostolus hortatur: *Induite vos armaturam si-* Ephes. 6.
dei, ut aduersus diaboli insidias stare possitis. Victorem Christum regem sequamur, qui nos vult victoriæ suæ habere participes. Crux illius nostra est victoria, cuius patibulum noster est triumphus. Terra non nobis patria est, sed cælum nos ciues & incolas expectat. Vbi hæc vtinam verba Domini audiamus: *Euge, inquit, serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam.* Euge, inquam, Matth. 25.
miles strenue, imitator Domini tui & regis æterni comes, dignis & optatis remuneraberis præmiis. O salutifera & præ omnibus expetenda Christi militia, in qua certa & preciosissima sunt trophæa, quibus tot martyres ac beati patres cælesti imperio gloriantur, ac perpetua pace quiescunt. Licet paruulus ex collo pendeat nepos, licet sparso crine & scissis vestibibus vbera mater ostendat, quibus te nutriuit; licet in limine pater iaceat, per calcatum perge patrem; crudelitas ista pietas est; & siccis oculis ad crucis vexillum euola. Gladium tenet hostis, vt nos perimat. Nec de matris lacrymis est cogitandum, nec propter patrem Christi militia est deferenda, cui etiam Saluatoris causâ vitam debemus. Huic Christi militiæ, Leo X. pontifex maxime, a summo Deo inuictus vexillifer præfectus fuisti, tibi que ille ligandi & soluendi potestatem dedit. Tu in spe- Matth. 16.
cula Domini peruigil fortiter adstans, cuncta in rectum tramitem rediges. Tibi ergo omnium ecclesiarum præsides & totius orbis Christiani principes parere affectant. O quam diuina & salutifera fuit hæc tua ad summi pontificatus apicem assumptio, a quo pro pacando statu Christiani populi, qui tot sceleribus, rapinis & seditionibus permiscebatur, ad salutiferam huius cœptæ sanctæ Synodi curam deuentum est: cui rei quantum nobilissimæ tuæ familiæ Medices nomen consonum sit, clare constat. Tu namque optimus pastor, tu salutifer medicus infirmitati Christianæ religionis cælitus datus es. Tua enim cura, tua tutela, so-

lertia, probitate atque virtute grex Domini egebat, vt ab imminenti capitali exitio liberaretur, vt pristinae sanitati abs te vero eruditissimoque medico restitueretur. Ad quam rem sola Synodus hac erit veluti quoddam Mithridaticum antidotum. In Synodis quoniam solita plerumque est mater ecclesia salubria remedia providere, si quando nocendi cupiditas, vlciscendi crudelitas, implacabilis animus & feritas rebellandi suo in populo oriebatur. Nunc impius lucri furor, ac effrenis cupido, iraque praecipua atque immanis libido, quae succensas agit mentes, honestatis fines effregerant, & omnis denique scelerum labes in mundum irreperat. Mores vero & instituta maiorum, pro lege tenenda, spreta iacebant: prauaricatores diuinarum legum, & ecclesiasticarum consuetudinum contemptores impune ceruicibus elatis incedebant. Abusus vero & deprauata voluntas, vbi semel coeperant, in dies duriores efficiebantur: & animus sceleribus adstrictus non facile ab eis diuelli poterat. Quae omnia ab hac sanctissima Synodo sincero examine penduntur. O saluberrimam medicinam omnibus consulentem, omnia tumentia comprimentem, omnia tabescentia reficientem, omnia superuacanea refecantem, omniaque deprauata corrigentem! Hanc reges principesque meditabantur, hanc populi omnes efflagitabant, hanc senes, iuuenes, cunctique Christiani cupere videbantur, quibus tacitum Deus desiderium huiusmodi inspirabat. Et his omnibus tu solus, pater beatissime, satisfacies, qui hunc tantorum patrum in tui tam fausto pontificatus initio coetum hanc in aedem Lateranensem coegisti, vbi illa duo Petri & Pauli preciosissima capita reposita venerantur, quae hic totius Christianae reipublicae imperium, tribunal & decus posuerunt. Et cum ab omnibus Synodis Lateranensibus semper ingens ipsi ecclesiae adiumentum & utilitas praestita sit, haec mirum in modum recte prospiciet, a qua omnis sua salus atque quies pendet: quae quantum Synodali auxilio egeret, nullus est qui nesciat. Qua de re, pater sanctissime, inter ea quae abs te praclarissime gesta gerendaque sunt, hanc sanctam Synodum, rem adeo arduam & his temporibus opportunam, prosequi persancte decreuisti. Ab hac enim religiosi vrbani que mores instaurati erunt, & flagitia quae diuinum examen notauerit,

ANNO
CHRISTI
1553.

coercebuntur, in qua sola animorum sinceritas & religionis amor cuncta pensabit. Quibus sic gestis, caelestes irae futura temporum felicitate expiatae videbuntur. Aurea nempe te aetas regnante incipiet, & iustitia de caelo lapsa in terras redibit. Tu literarum virtutumque omnium exoptatum praesidium diuinitus datus es, a quo cuique sua praemia tribuentur. Nunc siderum caelestis omnium harmonia tibi Christi vicario applaudit, & cunctorum hominum pectora incredibili de tua summa felicitate gaudio perfunduntur, & sub te pastore optimo omnis exultat populus, a quo pacem, concordiam & tranquillitatem expectat, quas omnis iam homo optat, cupit, amat & vult. Et cum pacis amica ipsa sit iustitia, & se inuicem oscu-
Psalm. 84.
lentur, ea etiam summa in te conspicitur. Tu igitur pacis donator & iustitiae defensor diceris, a quibus immortalitate donaberis. Quid est enim quod principem melius praedicet, quam quietus populus, concors senatus, & tota respublica morum honestate insignita? O pacis dulce nomen, a qua tranquilla libertas, mentis serenitas, simplicitas cordis, vinculum amoris, & confortium caritatis gignitur. Haec simultates tollit, bella compefcit, iras comprimit, superbos calcat, humiles amat, discordes sedat, inimicos pacat, cunctisque est placida. Quamobrem antistes maxime, vosque Christianae religionis firmissimae columnae, & militiae Christi summi duces, qui in tanta horum temporum expectatione in sacerrimum hoc templum conuenistis, & fluctuanti summis Petri nauiculae procellis opem tulistis, maxima & perenni laude estis digni, & caeleste stipendium vobis dabit Deus, si hoc tam salutiferum sanctumque Concilium sanctae matri ecclesiae profuturum, cui libertatis decorem restituet, & suo populo mores viuendi religiosius praecipiet, toto pectore amplectemini, & faciles coepto operi fauebitis, in quo vestra erga ipsam ecclesiam bonorum pietas filiorum, & Christianae reipublicae ciuium verus amor conspicietur. Ecce enim nunc tempus, quo corporis otium, mentis ignauia expellenda est. Ecce tempus, quo in armorum caelestium terrestriumque meditatione, cordis sinceritas, animi magnitudo, viresque corporis pro republica Christiana exercendae sunt. Verum cum haec militia nostra diui Ioannis Baptistae assiduis Tur-

carum incurfibus femper fuerit obuia, & de ipsis quamplurimasiam victorias meritosque triumphos obtinuerit, tum a fummis pontificibus, tum a sanctis Conciliis, maxime a cunctis Lateranensibus, miris fauoribus & priuilegiis affici, & variis stipendiis commilitonibus nostris concessis, multisque beneficiis donari meruit, quæ recensendo, nimis proluxa foret oratio. Itaque, pater beatissime, & tu tantorum patrum splendidissime cœtus, qui in hoc templum conuocatus fuisti, cui diuus ille Ioannes Baptista nostri Saluatoris præcurfor præfidet, qui summus patriæ tuæ Florentiæ, vrbisque Rhodi, & Hierosolymitani ordinis patronus existit, cuiusque olim nomine vocari non parum lætabaris, quemque ante alios omnes colere consueuisti, toto tibi pectore & imis sensibus hanc suam Rhodiensem religionem, & præstantissimum Rhodiorum principem, qui Christianæ fidei defensor est acerrimus, cum toto populo, & hos sedulo tibi astantes nostros commilitones commendamus, vt non solum noster ordo in suis priuilegiis & constitutionibus ab hac sancta Synodo confirmetur, sed etiam augeatur. Scis enim, pater beatissime, & tu Lateranensis Synode, Rhodon insulam ab omnibus laudatam, atq; opportunissimam semper ad res gerendas esse iudicatam. Nam Rhodos nostra adiacet Asiæ, qua maxime Asia in mare nostrum excurrit: hinc in Syriam & in Ægyptum commodissima est nauigatio, hinc in mare Asiaticum, Hellespontum, Propontida ac Pontum commodissime soluitur, & rebus naualibus atque classicis ea ciuitas semper polluit. Quamobrem Rhodiorum amicitiam semper Romani magnifecerunt, eorumque ad multa bella vsi sunt opera. Quare arcis ac rei Christianæ propugnaculi curâ tibi, pontifex maxime, non in postremis esse habendam arbitror, ac danda est opera, vt quemadmodum eam soli fuisse urbem consecratam tradunt, ac nullo die, quamuis nubilo ac pluuio, solem in ea non illuxisse: danda est, inquam, opera, vt ea insula vero soli, hoc est, Christo semper sit sacra, ac semper verum solem colat, in eaque semper illucescat. Tu nos igitur fauore & clementia protegas, quo alacrius ea pro republica Christiana contra infideles egredi valeat, qui rabido & truci animo semper contra Rhodiense præsidium inhiant, & vsque sub diui Ioannis Baptistæ auxilio copiæ Hierosolymitanæ militiæ,

ANNO
CHRISTI
1519.

tiæ, eorumque crudelibus ausis fortiter resistunt, & fero-
ces animos innumeris præliis compefcunt. Nam nec prin-
cipes nostri, nec commilitones certa vitæ discrimina subire
vnquam recusant, nec recusarunt, ne illa Christianæ rei-
publicæ firma Rhodiorum propugnacula in Turcarum di-
tionem redigerentur. Arx enim illa est expultrix sæuissi-
morum hostium, qui semper vestras vrbes & imperia inua-
dere, & religionem nostram funditus euertere student. Et
vt iam per literas præteritis mensibus, pater sanctissime, ti-
bi illinc a nostris significatum fuit, Sultan Selim sectæ Ma-
humetanæ immitem tyrannum classẽ ingentem para-
uisse, & innumeras copias contra Christi fideles & Rho-
di insulæ milites & incolas contraxisse, & tantam tormen-
torum vim, quantam nullus vnquam, ad id bellum in-
stituisse exploratum habuimus, qui illinc postmodum se-
motis castris alio contra orthodoxæ fidei cultores impe-
tum fecerunt, vbi multas clades & vrbium euersiones in-
ferre conati sunt. Et nuperrime cum quieturum esse illum
speraremus, per alteras a nostris sanctitati tuæ significa-
tum est, in eisdem belli apparatus ingenti studio, summa-
que celeritate incumbere. Et cum nihil maiori odio pro-
sequantur quam Rhodum, ei multo magis in posterum
timendum est, cui nunquam minari desistunt. Necessẽ igi-
tur est, vt principibus Christianis accersitis, & tuis in san-
cta dispersis ouibus septa collectis, quo vnum sit ouile, sic *Iam. 10.*
ut vnus est pastor, cui pacifice & quiete præcipias, vt abs
te magnanimo duce & vexillifero, tua animi sinceritate,
mirabili sapientia, cælestique virtute aduersus hanc infi-
delium potentiam bellum suscipiatur. Expergiscimini er-
go, expergiscimini tandem Christiani principes, & labanti
ecclesiæ auxilium afferte, & sub Leone felicissimo pastore,
inuictoque duce, de bello Turcis inferendo in medium
consulte, nec vltius patiamini nostri redemptoris sepul-
crum, & Constantinopolim nouam Romam sub Tur-
carum imperio detineri, & tantam pestem atque perni-
ciem aduersus Christianos populos diutius sæuire. Sed re-
ligionem vestram propius respiciatis, quam colere & auge-
re vestri imperii & regni interest. Cuius rei fidissimum
vobis Romanorum exemplum propono, quorum rei-
publicæ splendor semper emicuit; dum religionem præ-

cunctis rebus obseruarunt. His enim non solum seruandæ, sed etiam amplificandæ religionis studium fuit: quam si quis contempisset, non immeritas diuinæ ultioni pœnas dabat. Ne miremini igitur, si tot infortunia Christianis rebus acciderunt. Rara enim inter principes Christianos concordia hæctenus fuit. Qui cum debuissent vnanimis salutaræ contra infideles expeditioni consulere & opem ferre, bella eis gerere magis placuit, quæ nullos honestos meritosque triumphos habitura essent; & religionem conseruare atque defendere contempserunt. Deponite nunc, deponite Christiani principes hanc tarditatem atque segnitiam, & ad vindicandam Christianam rempublicam ab atrocissimorum hostium seruitute accurratis, & insulæ Rhodo opem afferte, quæ (quod Deus auertat) si expugnaretur, vae, vae Christianis vrbibus & imperiis. Præstate igitur auxilium. Nam quid magis vos decet, quam non solum pecunias atque vires omnes pro Christi nomine & gloria exponere, sed etiam vosmet deuouere, vt vita fuis aeterna valeatis? Hac enim conditione gignimur, vt generati nos Deo iusta & debita obsequia præbeamus. Viriliter ergo agite, probati principes, currite fortiter cursum hunc felicissimum, & certate bonum certamen, vt aeterna præmia consequamini. At P. C. cui Christianæ religionis habenæ traditæ sunt, hæc te cura, hoc te desiderium tangat: hæc te victoria, hic te triumphus expectat maximus, qui nullo sæculo aboleri poterit. Magni enim & ingenii diuini est, magna aggredi, atque ea moliri, quæ non minus meriti quam gloriæ sint paritura. Iacet desolata Asia, iacet Africa, iacet Ægyptus, ac bona Europæ pars deserta, abiecta, sine lege, sine moribus, sine vlllo Christianæ religionis confortio. Vbi tot ciuitates, tot populi, tot imperatores, reges, principes cultu veræ fidei & armorum vsu præstantissimi, vbi tot celeberrima Christi & sanctorum templa in crudelissimam iam Turcarum & barbarorum ditionem deuenerunt, a quibus acceptas clades, euerfiones contumeliaeque non est huius temporis recensere, cum iam omnibus notæ sint atque testatæ, & cum tot iam annos nihil aliud audiamus quam excidia alia super alia Christianorum. Quid quod Tyrrenum mare toties infestant, & (quod pudet referre) ad litora vsque Romani agri prædatum venerunt? Sed hæc loca tam

ANNO
CHRISTI
1513.

efferata, barbara, sine fide, sine Deo, tam diu in potestate infidelium esse, ac non tam regi, quam deuastari passi sunt principes Christiani, dum quæ sua sunt quærunt, non quæ Iesu Christi: dum quisque luxui, simulatibus, otio indulget; dum Romanum pontificem toties acclamantem, rabidos lupos gregem Domini inuasisse, non audiunt. Atqui non tanta esset rerum iactura fragilium, nisi cum his innumeræ quoque animæ fidelium deperirent, quæ partim metu, partim labefactata religione, quasi plantæ incultæ sensim in dies a fide deficiunt. Huc, pontifex maxime Leo, animum te decet aduertere, aduersus horum rabiem, composita inter Christianos pace, confurgere, exercitum in ea loca traicere, illatas ab hostibus iniurias vlcisci, ad tantum decus, tantam gloriam ante alios euolare. Crux Christi in aciem pro vexillo prodibit, dux agminis sui præcedet omnipotens: insultabitur vndique eorum capitibus, tamquam parieti inclinato & maceræ depulsæ. Persequeris & comprehendes illos, & non conuerteris, donec deficiant. Sed sine te, Deus, miseri quid sumus? aut quo recidunt conatus nostri? Cogitat iam bonus pastor vicarius tuus, cogitat, inquam, in veram sanctamque sponsæ tuæ vnionem, eiufque reformationem incumbere, & populi tui in angulum redactas seruare reliquias, amissa recuperare, fines ecclesiæ propagare. At scriptum est, quod reprobos cogitationes populorum, & reprobos consilia principum. Parentes ergo ad vnum putemus fideles principes, ituros in hostes tuos Christianos omnes: paratam putemus esse classem, instructam aciem: nisi tu Deus exercituum adiuues, nostris his cogitationibus, his consiliis præsens assistas, adspires, faueas: nisi denique custodieris ciuitatem, frustra vigilant qui custodiunt eam. Tibi ergo regi regum & Domino dominantium preces soli fundendæ sunt. Ne memineris iniquitatum nostrarum. Exurge, & dissipentur inimici tui: vindica sanguinem iustorum tuorum, qui effusus est. Erue de manu canum vnicam sponsam tuam, labanti tuæ religioni porrigito dexteram. Leoni pontifici maximo, quem ad pascendas oues tuas vnum præ omnibus elegisti, mitte auxilium de sancto tuo, vt pacatis Christianorum animis, in hoc tam sanctum, tam necessariû, tamque ecclesiæ tuæ vtile & expediens opus toto, vt aiunt, pectore incumbere, illud

feliciter absolueret te duce valeat, qui viuis & regnas in
 sæcula. Dixi.

SESSIO IX.

ANNO a natiuitate Domini 1514. indictione secunda, die
 vero Veneris quinta mensis Maii, pontificatus sanctif-
 simi in Christo patris & domini nostri domini Leonis diui-
 na prouidentia papæ X. anno secundo, fuit celebrata nona
 sessio generalis Concilii in ecclesia Lateranensi in loco so-
 lito mane hora Tertiarum. In qua fuit præsens præfatus
 sanctissimus dominus noster dominus Leo papa X. indutus
 vestibus pontificalibus, sedens in thalamo consueto. Fue-
 runt præsentibus infra scripti reuerendissimi domini cardina-
 les, patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, abbates & magi-
 stri generales ordinum, & oratores principum, & quam-
 plures illustrissimi, domini, & alii doctores & nobiles in
 copiosa multitudine.

Episcopi cardinales.

Reuerendissimus dominus Raphael Ostiensis.
 Reuerendissimus dominus Bernardinus Sabinensis.
 Reuerendissimus dominus Dominicus Portuensis.
 Reuerendissimus dominus Iacobus Albanensis.
 Reuerendissimus dominus Franciscus Tiburtinensis.
 Reuerendissimus dominus Marcus Prænестinus.

Presbyteri cardinales.

Reuerendissimus dominus Franciscus tituli sanctorum Ioannis &
 Pauli, Surrentinus.
 Reuerendissimus dominus Nicolaus tituli sanctæ Priscæ, de Flisco.
 Reuerendissimus dominus Hadrianus tituli sancti Chrylogoni.
 Reuerendissimus dominus Leonardus tituli sanctæ Sufannæ, Agen-
 nensis.
 Reuerendissimus dominus Christophorus sanctæ Praxedis.
 Reuerendissimus dominus Antonius tituli S. Vitalis, Sipontinus.
 Reuerendissimus dominus Petrus tituli sancti Eusebii, Anconitanus.
 Reuerendissimus dominus Bandinellus tituli S. Sabinæ, de Saulis.
 Reuerendissimus dominus Laurentius tituli sanctorum quatuor Co-
 ronatorum.

Diaconi cardinales.

Reuerendissimus dominus Fridericus de sancto Seuerino, sancti An-
 geli.
 Reuerendissimus dominus Hippolytus sanctæ Lucie in Silice.
 Reuerendissimus dominus Alexander sancti Eustachii, Farnesius.
 Reuerendissimus dominus Ludouicus sanctæ Mariæ in Cosmedin,
 de Aragonia.